

ΚΛΕΙΩ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

Εκδιδόμενον δις τοῦ μηνός

ΕΝ ΣΜΥΡΝῃ

Τυπογραφεῖον ἡ «Μέλισσα».

Ἐκαστον φυλλάδιον Μεταλ. 8.

ΚΛΕΙΩ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ

ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ

Τόμος Αος
ΑΡΙΘ. 3

Εν Σμύρνη ἑτησίᾳ Α. ὀθ. 1)2
» ἑξάμηνος » » 1)4

Ἐντὸς τοῦ Κράτους Μετζ. 3
» ἑξάμηνος » » 1)2

Ἐξωτερικοῦ Φρ. 15
» ἑξάμηνος » 8

ΕΤΟΣ Α΄.
1)14 Ἰανουαρίου 1909.

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΤΩΝ ΦΤΩΧΩΝ

Μαῦρο σκοτάδι ἴστο χωριὸ ἀπλώθη, καὶ μουγκρίζει
 Ἀγριεμένος ὁ βορριάς ἴτων δέντρων τὰ κλαδιά.
 Τὸ καλυβάκι μ' ἓνα φῶς μακρὰ, μόλις ξασπρίζει,
 Σὰν τάφος σὲ μιὰ κόλασι ἀτέλειωτη, βαθειά!

Κ' ἡ μάνα μέσα ἔκει βουβὴ ἀπελπισιά ἔχει τώρα·
 Τὸν ἔθαψε τὸν ἄντρα της ἐψές, καὶ μοναχὴ,
 Ἐρημὸν τὸν κόσμον, νοιώθει πειά, πῶς ἦρθ' ἡ κακιὰ ὥρα...
 Τὰ τρία τὰ παιδάκια της δὲν ἔχουνε ψωμί.

Μεσ' τὴ γωνιά ποῦ ζάρωσαν, δὲν κλαῖν' πειὰ τὰ καῦμένα.
 Ὦρὰ τὰ μάτια κλείσανε ὅλη τὴ ἡμέρα ἔκει.
 Τὰ πόδια, τὰ χεράκια τους, εἶναι μελανιασμένα
 Κι' ἀπ' τὰ χλωμὰ χειλάκια τους, λὲς κ' ἔφυγ' ἡ πνοή.

Βαρνοκοιμοῦνται; Πέθαναν; ἡ μάνα δὲν τολμᾷει
 Νὰ πάη κοντὰ τους γιὰ νὰ ἴδῃ! Μόν' ἀπὸ μακρὰ
 Τὸ θρήνημα π' ἀπ' τὴν καρδιά σκορπᾷ ποῦ τὰ θωροῦται
 Τὸ σβεῖ ἡ Χριστουγεννιάτικη καμπάνα ποῦ χτυπᾷ!

Γεώργ. Θ. Σμηριώτης

ΣΕΛΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ

» Η ΔΑΦΝΗ «

Οραία δροσοβόλος ποτῖα τοῦ Μαΐου μὲ μαγευτικώτατον οὐρανόν. Τὰ ἤρεμα ὕδατα τοῦ Λάδωνος, τοῦ ποταμοῦ τῆς Ἀρκαδίας, ἐχρυσίζοντο μαργαροειδῶς ὑπὸ τῶν διὰ τοῦ πυκνοῦ φυλλώματος τῶν δένδρων ριπτομένων χρυσαυγῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου, τὰ δὲ κελλαρύσματα τῶν πτηνῶν ἀπετέλουν εἰς τὸν αἰθέρα διάφορον μὲν ἄλλ' ἠδονικὴν, θεσπεσίαν ἁρμονίαν.

Ἐκεῖ, ἐν τῷ μέσῳ τῆς μάγου ὠραιότητος τῆς φύσεως, τῆς μεθυστικῆς εὐοσμίας τῶν ἀνθέων καὶ τῆς ζωογόνου ἑαρινῆς δρόσου, περιεφέρετο ὁ μικρὸς υἱὸς τῆς Ἀφροδίτης Ἐρωσ, σκορπιζὼν τῆδε κακεῖσε τὰ βέλη του καὶ ἔχαιρε βλέπων τὰς ἀπαλὰς καρδίας τῶν νεαρῶν νυμφῶν, ὑποκυπούσας εἰς τὴν ἀνανταγώνιστον δυνάμιν του.

Ἐβλεπε μὲ χαροπὸν καὶ ὑπερήφανον ὄμμα νεαρὸς βλαστὸς, νεανίας ὡς παρθένους αἰδήμονας νὰ ὑποπίπτωσιν ἀνυπερασπίστως εἰς τὴν πανίσχυρον βούλησίν του καὶ νὰ ἄγωνται ἀκωλύτως ἀπὸ τὴν αἰχμὴν τοῦ βέλους του.

Παρετήρει, γελῶν, γέροντας βοσκούς νὰ τρέχωσι κατόπιν νεαρῶν ποιμενίδων, καὶ θελκτικὰς νύμφας νὰ καταδιώκωσιν ἀπείρους τοῦ ἔρωτος ἐφήβους.

Οὐδεμία καρδία ἠδύνατο ν' ἀντισταθῆ εἰς τὸ βέλος τοῦ πανισχύρου κατακτητοῦ τῶν καρδιῶν. Ἐκεῖ ὅμως πλησίον, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Λάδωνος περιεπλανᾶτο ὑπερηφάνως ὁ θεὸς τοῦ Φωτός, ὁ περικαλλῆς Απόλλων, θαυμάζων τὴν αἴγλην καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς λάμπφως, ἦν αὐτὸς ὁ ἴδιος ἔρριπτεν ἔκ τοῦ παμφαοῦς ἄρματός του ἐπὶ τῶν ὠραίων ἐκτάσεων τῆς μητρὸς Γῆς.

Εἶδεν ὁ περίφημος θεὸς τὸν μικρὸν τοξότην νὰ τοξεύῃ τὰς νεαρὰς καρδίας καί, ὑπερήφανος ἔκ τῆς κατὰ τοῦ Πύθωνος νίκης, ἐπλησίασεν αὐτὸν καὶ ἠρξάτο νὰ τὸν χλευάσῃ:

— Τὰ φορέματα αὐτά, ἀγαπημένό μου παιδάκι, τῷ ἔλεγε θωπευτικῶς, τὰ πολεμικὰ καὶ τὰ βαρῆα δπλα... δὲν σοῦ πᾶνε. Προσπάθει λοιπὸν νὰ ἐξεγεί-

ρης, ἀν δύνασαι, δὲν γνωρίζω καὶ ἐγὼ ποίους ἔρωτας, καὶ μὴ οἰκειοποιῆσαι, μικρό μου, ξένα ἔργα.

Οἱ ἐμπαικτικοὶ οὗτοι λόγοι ἐπέειραν τὸν ἔρωτα ὅστις στραφεὶς εἶπε πλήρης ὀργῆς καὶ μὲ σκέψιν ἐκδικήσεως:

— Ὡ Φοῖβε, ἀν τὸ τόξον σου πληγώνει τὰ πάντα, τὸ ἰδικόν μου πληγώνει σέ.

Μόλις εἶπε ταῦτα ἐτέντωσε τὰ ἄβρά του πτερυγία, ἀνιψώθη εἰς τὸν αἰθέρα καὶ ταχὺς ὡς ἀστραπὴ φθάνει εἰς τὰ δώματα τῆς μητρὸς του καὶ λαμβάνει ἔκ τῆς φαρέτρας του δύο βέλη διπλῆς ἐνεργείας. Τὸ ἓν εἶνε ἐπίχρυσον καὶ ἐμπηγνύμενον εἰς τὰ στήθη τῶν θνητῶν καὶ τῶν ἀθανάτων, ἐπιφέρει πυρῶδες καὶ ἀδάμαστον τὸ πάθος τοῦ ἔρωτος. Τὸ ἕτερον φέρει μόλυβδον, ὅταν δὲ θίξῃ στήθος, ὅσον εὐπαθὲς καὶ ἐὰν εἶναι τοῦτο, φυγαδεύει ἀπ' αὐτοῦ ἕξ ὀλοκλήρου τὸν ἔρωτα.

Οὗτω λοιπὸν παρεσκευασμένος ὁ ἀπηνῆς παῖς, ἐπανέρχεται εἰς τὴν χώραν τῆς Ἀρκαδίας καὶ ἐκλέγει, ἵνα ἐκδικηθῆ τὸν χλευάσαντα αὐτὸν θεόν, τὴν διακρινομένην τῶν ἄλλων περικαλλῆ νύμφην, τὴν Δάφνην τὴν ἐπέραστον, ἧς τὰ θάλλοντα κάλλη λαμπρύνουσι τὰ χρυσίζοντα ὕδατα τοῦ πατρὸς τῆς ποταμοῦ Λάδωνος, καὶ ἐξωραΐζουσιν ἔτι πλείω τὰς ἀνθηρὰς ἐκτάσεις τῆς μητρὸς τῆς Γῆς. Δὲν ἀφίνει νὰ παρέλθῃ οὐδὲ στιγμὴ, κρύπτεται ὄπισθεν κορμοῦ δένδρου, τανύει τὸ μικρὸν τόξον καὶ ἐκτοξεύει ἀοράτως τὸ χρυσότευκτον βέλος εἰς τὸ κέντρον τῆς καρδίας τοῦ Απόλλωνος, ὅστις παρευθὺς προσβάλλεται ὑπὸ τῶν πρώτων νυγμῶν τοῦ πρὸς τὴν Δάφνην ἔρωτος.

Συγχρόνως δὲ τὸ μόλυβδῶδες βέλος ἐμπήγνυται εἰς τὰ μυχιαίτατα τῆς καρδίας τῆς Δάφνης, καὶ ἀποδιώκει ἀπ' αὐτῆς παντελῶς πᾶν ἐρωτικὸν αἶσθημα.

Καὶ διώκει ὁ τετρωμένος Απόλλων καὶ ἕμνεῖ μὲ τὴν λύραν του τῆς φευγούσης Δάφνης τοὺς χρυσοὺς πλοκάμους, τοὺς γυμνοὺς ὄμους καὶ τὰς ὠλένας, τὸν μαρμαρώδη τράχηλον, τὸ ἀγαματώδες

σῶμα, τοὺς ὡς ἀστέρας θεῖους ὀφθαλμούς καὶ τὸν μικρὸν, τὸν περωτὸν πόδα... Καὶ μὲ τοὺς περιπαθεῖς καὶ θλιβεροὺς στόνους μαγεύει τὰ δένδρα, τὰ πτηνά, αὐτοὺς τοὺς λίθους, σύμπασαν τὴν φύσιν· καὶ μόνον τὴν μαρμαρίνην καρδίαν τῆς ἀναισθήτου νύμφης δὲν συγκινεῖ. Εἰς οὐδὲν συντελοῦσι τὸ ἔξοχον κάλλος του καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἡλιακῆς του λαμπρότητος. Ἡ ἀναισθητὸς νύμφη τὸν φεύγει, μισοῦσα ὡς ἐρινύας τὰς φωταυγεῖς δάδας τοῦ Ὑμεναίου, ἐπιθυμοῦσα αἰώνιον παρθενίαν καὶ ζηλοῦσα τὴν ἄσπιλον ἀγνότητά τῆς θεᾶς Ἀρτέμιδος... Καὶ πτερώνει τὸν μικρὸν πόδα καὶ φεύγει μανιώδης μὲ ταχύτητα σπινθήρος, ἡ δὲ ἀραχνούφης ἐσθῆς αὐτῆς κυματιζομένη ὑπὸ τῆς πρωϊνῆς αὔρας σχηματίζει θελκτικὰς καὶ ἐπιχαρίτους πτυχάς. Ἡ κόμη τῆς χύνεται εἰς χεμαύρους χρυσοῦ ἐπὶ τῶν γυμνῶν ὤμων τῆς, καὶ ὅτε μὲν καλύπτει τὴν εὐστροφὸν ὀσφύν τῆς, ὅτε δὲ κυματίζει ἐν εἴδει χρυσῆς βροχῆς εἰς τὸν ἑαρινὸν αἰθέρα.

Φρικίαισις διατρέχει τὰ μέλη τοῦ Φοῖβου, πρὸ τῶν ὀμμάτων του ἀπαστράπτει ἡ γλυκεῖα μορφή τῆς Δάφνης καὶ παρίσταται ἔξοχον. τὸ ἔκλαμπρον σῶμά τῆς. Οὐδέποτε ἡ φύσις ἐγέννησε θαυμαστότερον πλάσμα...

Καὶ γελᾷ ὁ παῖς τοῦ Ἐρμοῦ καὶ τῆς Ἀφροδίτης βλέπων τὴν μεγάλην του νίκην καὶ ἐκδικεῖται τὸν ὑπερήφανον καὶ χλευαστὴν θεόν.

Τυφλοῦται ὁμῶς ὑπὸ τῆς ζέσεως ὁ ἀήττητος τοξότης Απόλλων, τὸ πῦρ τοῦ στήθους του μετατρέπεται εἰς ἀληθῆ μανίαν, καὶ ἔχων ὡς μόνους συνεργοὺς τὰ πτερά τοῦ ἔρωτος, διώκει ταχύτερος βέλους τὴν θαυμασίαν νύμφην.

Ἐν βῆμα ἀκόμη καὶ θὰ πέσῃ εἰς τὰς μυροβόλους ἀγκάλας τῆς. Ἐν πήδημα καὶ θὰ περισφιγῆ ἐντὸς τῶν βραχιόνων του τὸ εἶδωλον τῆς λατρείας του.

Ἡ μακρὰ κόμη τῆς νύμφης προσψαύει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ὁ δὲ γυμνὸς τράχηλός τῆς δέχεται ἐλαφρὰν θερμότητα τῆς πυρῶδους πνοῆς του.

Προσπαθεῖ ἐκείνη νὰ πτερώσῃ τὸν πόδα καὶ ν' ἀποφύγῃ τὸν διώκοντα θεόν, ἀλλὰ τὰ μέλη τῆς ἐκλύονται, χάνει πλέον πᾶσαν δύναντα φυγῆς ἢ ἀντιστάσεως, ἡ δὲ ψυχὴ τῆς παραλύεται... πορφυροῦται ἔκ χαρᾶς ὁ Φοῖβος· ἡ λύρα ὑπεξέφυγε τὰς χεῖράς του· ἐκτείνει ἤδη τοὺς στιβαροὺς βραχί-

νάς του, οἱ δάκτυλοί του καλύπτονται ὑπὸ τῆς πλουσίας κόμης τῆς καὶ ἐτοιμάζεται νὰ αἰχμαλωτίσῃ τὸ θῦμά του, ὅτε αἴφνης, στρέφεται ἡ Δάφνη πρὸς τὰ διαυγῆ ρεῖθρα τοῦ πατρὸς τῆς ποταμοῦ, καὶ δι' ἡμικεκομμένης, ἀλλ' ἠδείας φωνῆς ἐπικαλεῖται τὸν πατέρα τῆς:

— Πάτερ! ἐὰν ἐδόθη τοῖς ποταμοῖς δύναμις θεῖα, ἐὰν ὑπάρχῃ εἰς σέ ἐξουσία τις καὶ ἰσχύς, ἐπίβαλον, πάτερ, τὴν σὴν χεῖρα καὶ μετάβαλε, ἀφείρεσον ἀπ' ἐμοῦ τὴν μορφήν ταύτην, ἥτις μὲ καθιστᾷ τόσον ἀρεστὴν καὶ περιπόθητον.

Ἰσταται ὡς ἀπολιθωθεὶς ὁ Απόλλων, τὸ δὲ στόμα του δὲν δύναται νὰ προφέρῃ λέξιν. Αἱ χεῖρές του ἐκτείνονται νεναρκομέναι χωρὶς νὰ δύναται νὰ δράξωσι τὴν ὀσφύν τῆς ἀφροπλάστου νύμφης.

Ὁ ποταμὸς Λάδων ἤκουσε τὰς ἰκεσίας τῆς λατρευτῆς του κόρης.

Βαρεῖα νάρκη καταλαμβάνει τὰ θεσπέσια μέλη τῆς Δάφνης. Τὰ χεῖλη τῆς δὲν κινοῦνται πλέον, ἡ γλυκεῖά τῆς φωνὴ δὲν ἀκούεται. Τὸ ἄβρόν τῆς στήθος ἄρχεται νὰ καλύπτεται ὑπὸ λεπτοῦ πρασινόχρους φλοιοῦ. Οἱ ρόδινοι δάκτυλοι ἐπιμηκρύνονται καὶ μεταβάλλονται εἰς κλώνους καὶ φύλλα. Οἱ μαρμαρίνοι πτερωτοὶ τῆς πόδες σκληρύνονται καὶ καθλοῦνται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, προσηλούμενοι δι' ἀδιασπάστων ριζῶν.

Μόνη ἡ κορυφὴ παραμένει τρυφερὰ καὶ τὸ φύλλωμα αὐτῆς ἄβρόν, ὡς ἡ μορφή καὶ ἡ κόμη τῆς νύμφης, ὀλόκληρον δὲ τὸ εὐθαλὲς φυτὸν καλύπτεται ὑπὸ πληθύος τρυφερῶν ἀνθέων ροδοχρῶων ὡς τὸ χρῶμα τῶν δροσερῶν κοραλίωνων χηλιῶν τῆς κόρης.

Ἡ Δάφνη μετεβλήθη εἰς τὸ ὀμώνυμόν τῆς δένδρον.

Πίπτει γονυπετῆς ὁ θεὸς καὶ καταφιλεῖ ἐναγκαλιζόμενος τὸν καταπράσινον κορμὸν τὸν ἐγκλείοντα τὸ εἶδωλον τῆς λατρείας του· οἱ φλογεροὶ ὀφθαλμοὶ του δὲν χύνουν δάκρυα, ἀλλὰ τὸ ἄλκιμον στήθος του ἐκπέμπει θλιβεροὺς στεναγμούς· ἡ δὲ ἔνεκα τοῦ αἰφνιδίου ὀράματος δεσμευθεῖσα φωνὴ του ἐκχέεται εἰς μελιρρῶτους λόγους:

— Ἐάν, ὦ θεσπεσία νύμφη, περιεφρόνησας τὸν ἔρωτα καὶ δὲν δύνασαι πλέον νὰ γίνῃς σύζυγος ἐνὸς λατρεύοντός σε θεοῦ, θὰ γίνῃς ὅμως ἱερὸν του δένδρον. Σὺ θὰ εἶσαι τὸ θεῖον σύμβολον τῆς δόξης καὶ τῆς ἀγνότητος. Διὰ σοῦ θὰ στέφεται ἡ κόμη, αἱ

κιθάρα και αι φόρμιγγες. Σὺ θὰ συμβολίζης, ὦ δάφνη, τὸν χαρμόσυνον ὕμνον τῆς νίκης, σὺ μόνη· καὶ ἡ κορυφή σου, ὡς ἡ ἀγήρωσ λάμψις τοῦ ἄρματός μου, θ' ἀκμάζῃ ἀείποτε θάλλουσα καὶ ἀείποτε νέα!

Τὴν στιγμὴν ταύτην ἡ δάφνη προσένευσε εἰς τὸν θεῖον Φοῖβον τὴν ἀβρὰν τῆς κορυφῆς, δεχθεῖσα νὰ συμβολίξῃ τὴν δόξαν καὶ νὰ στέφῃ διὰ τῶν μυριπνῶν τῆς κλάδων τὴν... τιμὴν.

ΚΑΙΤΗ ΣΙΜΙΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΡΕΛΛΗ

Τὸν πῆραν κι' ἄδεια ἡ θέσι του
φυλάει σβυστὰ ἀχνοκέρια
μὲ τοὺς ἀνθούς ποῦ ἐγλύστερησαν
ἀπ' τὰ χλωμά του χέρια.

Κι' ἡ κόρη, ποῦ ἔρημη ἔμεινε
καὶ κλαίει καὶ ὄλω κλαίει,
τραγουδοῖ μαύρου χωρισμοῦ
μυρολογῶντας λέει.

Ἡ θλίψι τὴν κατέλυσε
μὰ τὸ ἀπαλό τῆς δάκρυ
ἀργὰ κυλῶντας στοῦ νεκροῦ
— ποῦ εἶν' ἔρημη—τὴν ἄκρη,

Ανέστησε ἓνα φάντασμα
μ' ἀνθούς καὶ μὲ χορτάρι
κι' ἔγινε τώρα ἡ θέσι του
τρελλῆς προσκυνητάρι.

Σμύρνη

ΣΤΕΛ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΧΡΥΣΑ ΕΙΠΗ

— Πικρὸς ἀστεῖσμος εἶναι φιλίας δηλητήριον.

— Ἡ προσποιημένη ἀπλότης εἶναι μετεμφισμένη ἀπάτη.

— Ἡ πρὸς τὸ λαλεῖν ἀκρασία κενὸν τὸν λόγον ποιεῖ καὶ ἀνόητον.

— Τὸ ψεῦδος εἶναι ταπεινωτικόν. Πάντες ἐπιθυμοῦμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι σπδὲποτε ἐψεύσθημεν, καὶ τοῦτο λέγοντες ψευδόμεθα.

— Οἱ ἄπρωτοι καὶ οἱ φιλάργυροι ὁμοιάζουσι κατὰ τοῦτο: οἱ μὲν πρῶτοι φονεύουσι τὸ ἀργύριον, οἱ δὲ δεῦτεροι τὸ ἀφίνου νὰ κείτῃ νεκρὸν.

Σμύρνη

Ο ΠΟΘΟΣ ΜΟΥ

Εκεῖ ὅπου θάλλ' ἡ γλῶσση
Εἰς πεδία Ἀττικά·
Ὅπου ἔσμα ἀηδόνων
Μὲ τοὺς ρύακας γλυκὰ
Συναντᾶται.

Ὅπου λούονται εἰς δρόσον
Μειδιάματος πρωΐας,
Νύμφαι ψάλλουσαι ἠδέως
Μὲ φωνὰς φαιδράς, γλυκείας,
«Αγαπᾶτε»

Θὰ πηγαῖνω!
Επεθύμησα ὠραῖον
Ὀυρανὸν εἰς εὐθυμίας,
Επεθύμησα καρδίας
Ἀττικᾶς·
Ἐρωτικᾶς!

Ἐβαρύνθη τὸσον πλέον
Ἀνευ σοῦ νὰ ἀναμένο.
Ἀχ! ἐπόθησα τὴν χώραν
Τῶν ἐρώτων!
Τῶν γελώτων!

Φέρετέ με, ἀηδόνες,
Εἰς Ἠλύσια πεδία·
Φέρετέ με εἰς τὰς στήλας,
Εἰς τὸ ἄντρον ὅπου θεῖα
Συναντᾶται

Ἡ Ἠχώ τῆς Ἀρμονίας,
Ἡ μορφή τῆς καλλονῆς,
Ἡ θεότης, ἡ γλυκύτης
Συγκινοῦσης με φωνῆς
«Αγαπᾶτε!»

Θὰ πηγαῖνω
Επεθύμησα τοὺς στόνους
τῆς ἐρώσεως με καρδίας,
τῆς τοσαύτης θυμηδίας
Καὶ παλμούς
Ἐρωτικούς!

Δὲν ἀντέχω εἰς τοὺς πόνους
Μόνος πλέον δὲν θὰ μένω.
Φέρετέ με εἰς τὴν χώραν
Τῶν γελώτων.
Τῶν ἐρώτων!

Μαρίνος Κουτούβαλης

ΣΤΕΦΗΝΟΥ ΞΕΝΟΥ

Ἡ ΛΟΡΟΤΗΣ ΕΚ ΤΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Εἶμαι μόνον δώδεκα ἐτῶν, ἀλλ' ὑψήλωσα πολὺ, εἶπε τὸ ἔξοχον κάλλος ἀντὶ τῆς μητρὸς, δεικνύον δύο σειρὰς μοιαιδικῶν μαργάρων τῆς Ταπροβάνης, ἐντὸς τῶν καρμινίνων χειλέων του.

Εἰς τὴν προφορὰν τῶν λόγων τούτων διεχύθη ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς γλυκύθυμος ἔκφρασις σὺν τῷ ἐλαφρῷ ροδοχρῶ τῆς αἰδοῦς.

— Ἐπιδίδεις εἰς τὰ μαθήματά σου; Ἐπρωτήθη.

— Καταγίνεται ἡμέραν καὶ νύκτα· ἐπῆρε τοὺς πρώτους βαθμούς εἰς τὴν τάξιν τῆς... εἶπε πολὺ ἔξυπνη... εἶπεν ἡ μήτηρ. Τοῦ λόγου σας ποῖος εἶσθε; Δὲν εἶσθε ἀπ' ἐδῶ, προσέθηκεν, ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν θεωροῦσά με. Κυρίως ἐπεξεργάζετο τὰ ἐνδύματά μου, ἐφαίνετο δὲ ἐκ περισσοτέρας περιεργείας ὀρμωμένη, διότι ὁ κ. Ψ... περιπατῶν εἰς τὸ ἀπέναντι πεζοδρόμιον μ' ἐχαιρέτισεν, ἀποκαλυπτόμενος τὸν πῖλόν του.

Παρεπερευόμεθα ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου τῆς ἐκκλησίας τῶν καθολικῶν, εἰς τὴν λεωφόρον Πανεπιστημίου.

Ὁ κ. Ψ... ἦτον ὁμογενὴς πλούσιος ἀγένειος μὲ ἀριπρεπῆ ξανθὸν μύστακα. Τὸν κ. Ψ... μικρὸν ἐγνώριζον ἐξ Ἀγγλίας, ἀλλὰ δὲν εἶχον μετ' αὐτοῦ μεγάλας σχέσεις. Ἦτον ἀνὴρ μᾶλλον ὠραῖος.

Ἐν τούτοις ὁ κύριος οὗτος διετῆρει τὸ αὐτὸ βῆμα μὲ ἡμᾶς, καὶ ἐβλεπε πάντοτε πρὸς τὸ μέρος ἡμῶν, ὡς νὰ ἐγνώριζε πᾶς δύο αὐτὰς γυναῖκας, ἢ ὡς νὰ ἐπεθύμει νὰ ἔλθῃ πρὸς ἐμέ, ὅπως δράξῃ τὴν εὐκαιρίαν δι' ἐμοῦ νὰ τὰς γνωρίσῃ.

— Ὁ σύζυγός σας ζῆ; Ἠρώτησα τὴν μητέρα.

— Μάλιστα, εἶνε κλητῆρ... Ἰμεῖς δὲν εἶσθε ἀπ' ἐδῶ; ἐπανέλαβεν αὐτῇ.

— Ἀπ' ἐδῶ, ἀπεκρίθη.

— Τί δουλειὰ κάμνετε;

— Κάμμισαν.

Ἡ μήτηρ ἐξηκολούθει σειρὰν ἐρωτήσεων, ζητήσασα τέλος τὸ ὄνομά μου. Ὅταν εἶπον τοῦτο, θεωροῦσά με κατὰ πρόσωπον, λέγει:

— Εἶσθε ὑμεῖς, ποῦ ἐγράψατε τὴν Ἡρωίδα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως; Ἀνέγνωσα τὸν πρῶτον τόμον τὸν ὅποιον μοι ἐδάνεισαν. Ζητῶ ματαίως τὸν δεύτερον, καὶ δὲν δύναμαι νὰ τὸν εὑρω.

— Καὶ ἐγὼ τὸν ἀνέγνωσα... Ἡ καυμένη ἡ Ἀνδρονίκη... τί ἀπέγεινε; εἶπε ἡ θυγάτηρ.

— Νὰ σὰς πέμψω ἓνα σῶμα. Τὸ ὄνομά σας καὶ τὴν διεύθυνσίν σας παρακαλῶ, εἶπον, ἰστάμενος ὅπως γράψω ἐπὶ τοῦ σημειωματαρίου μου, ἔτοιμος νὰ τὰς διαχωρισθῶ, διότι ἐύρων τὸν κύριον Ψ... διασταυρώνοντα τὴν ὁδὸν καὶ ἐρχόμενον πρὸς συναπάντησίν μου.

— Ἰδοῦ, νὰ σὰς γράψω ἐγὼ, γενομένη ὅλη ροδοχρῶς, εἶπεν ἡ νέα, καὶ λαβοῦσα τοῦτο ἔγραψε λίαν εὐαναγνώστως ὅ,τι ἐζήτην.

Μόλις ἀπεχαιρέτισα αὐτὰς, προτεγγίζει ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος κύριος, καὶ μοι λέγει:

— Καλὴ ἡμέρᾶ σας, κύριε Ξένε, πῶς ἔχετε; εἶδατε ποτὲ εἰς τὴν ζωὴν σας τέτοιο μπιουῖτι (κάλλος);... Ἐγὼ ποτὲ δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ εἶδον τοιοῦτον εἰς ὅλην τὴν Ἰγγλιτέρρα. Τὰς συναπαντῶ κάθε ἡμέραν, ὅπου πηγαῖνω μέσα εἰς τὴν χώρα, καὶ δὲν μπορῶ νὰ μὴ σταθῶ νὰ τὴν θαυμάσω.... Τὰς γνωρίζετε βέβαια....

Η ΔΥΟ ΑΔΕΛΦΑΙΣ - ΑΝΤΙΘΕΣΙΣ

Με χίλιαις χάριαις και οί δυο αδελφαίς
πλασθήκαν από του Θεού τὸ δεξι χέρι
καμαρωταίς σκορποῦν τῆς ἴδιας ὠμορφιαίς
λὲς εἶναι και οί δυο τὸ ἓνα ταίρι.

Μὰ ὅμως διαφέρουσε πολὺ
σὰν νὰ μὴν εἶναι ἀπὸ τὸν ἴδιον πατέρα
ἢ μία—εἶναι νύχτα ἀστερωπὴ
ἢ ἄλλη—μιά δλόφωτη ἡμέρα.

Ἡ μία—ὄλο ποίησις βαθειά
ἢ ἄλλη—ζωντανὴ μιὰ ἱστορία
ἢ μία—εἶναι τοῦ Βέρδη μουσικὴ
ἢ ἄλλη—στρυφνὴ τοῦ Βάγνερ συμφωνία.

Ἡ μία—σὰν τὸ βελουδο ἀπαλὴ
ἢ ἄλλη—σκληρὴ σὰν τὸ μετάξι
ἢ μία—νεράϊδα ποῦ σοῦ κόβει τὴ φωνή
ἢ ἄλλη—ὄνειρο χρυσοῦ ποῦ θὰ πετάξῃ.

Ἡ μία μὲ τὴ γλυκειά της τὴ μιλιὰ
δέκα φοραῖς τὴν ὥρα σὲ σκλαβόνει
ἢ ἄλλη μὲ τὴν ὀργίλη της ματιά
στά τάρταρα—θαρρεῖς—σὲ κεραυνόνει.

Ἡ μία μὲ νεῦρα μὲ παραξενιά
ἢ ἄλλη—μιὰ ἤρεμη Σουλτάνα
ἢ μία ἀεράκι στὴν ἀχρογιαλιὰ
ἢ ἄλλη—στά πελάγη τραμουντάνα.

Ἡ μία—ἓνας ἄγγελος καλὸς
μὲ τὰ χρυσὰ του στὴ δευτέρα παρουσία
ἢ ἄλλη—ἓνας διάβολος σωστὸς
μὰ ὄχι στὴ κακὴ του σημασία.

Ἡ μία—ὄταν σοῦ πέρνει τὴ ζωὴ
μ' ἓνα γλυκὸ φαρμῆκι σὲ ναρκόνει
ἢ ἄλλη—ἀπὸ κακία φοβερὴ
μὲ καταλάνικο μαχαῖρι σὲ σκοτόνει.

Ἀν μ' ἐρωτούσανε καμμιά φορὰ
ἀπὸ ποιά χέρια θέλω νὰ πεθάνω
θᾶλεγα : θέλω νὰ πέσω ἀπ' τὴ κακία
γιατὶ θὲν ἀγαποῦσε παραπάνω.

ΔΙΔΕΤΤΑ!

Κᾶτι τι ὅπου δὲν συλλαμβάνεται
μέσα εἰς τοῦ νοῦ τὴ περιορισμένη σφαῖρα
κᾶτι τι ὅπου δὲν περιγράφεται
ὅπως τὸν λεπτὸ και αὔλο αἰθέρα.

Ὀνειρο ποῦ σὲ ξυπνᾷ μ' ἓνα χαμόγελο,
και θέλεις νὰ τὸ φέρῃς στὴν ἐνθύμησί σου
Τραγοῦδι π' ἀκουσες ποτὲ δλόμελο
και μένει μέσα στὴν ἐντόπισί σου.

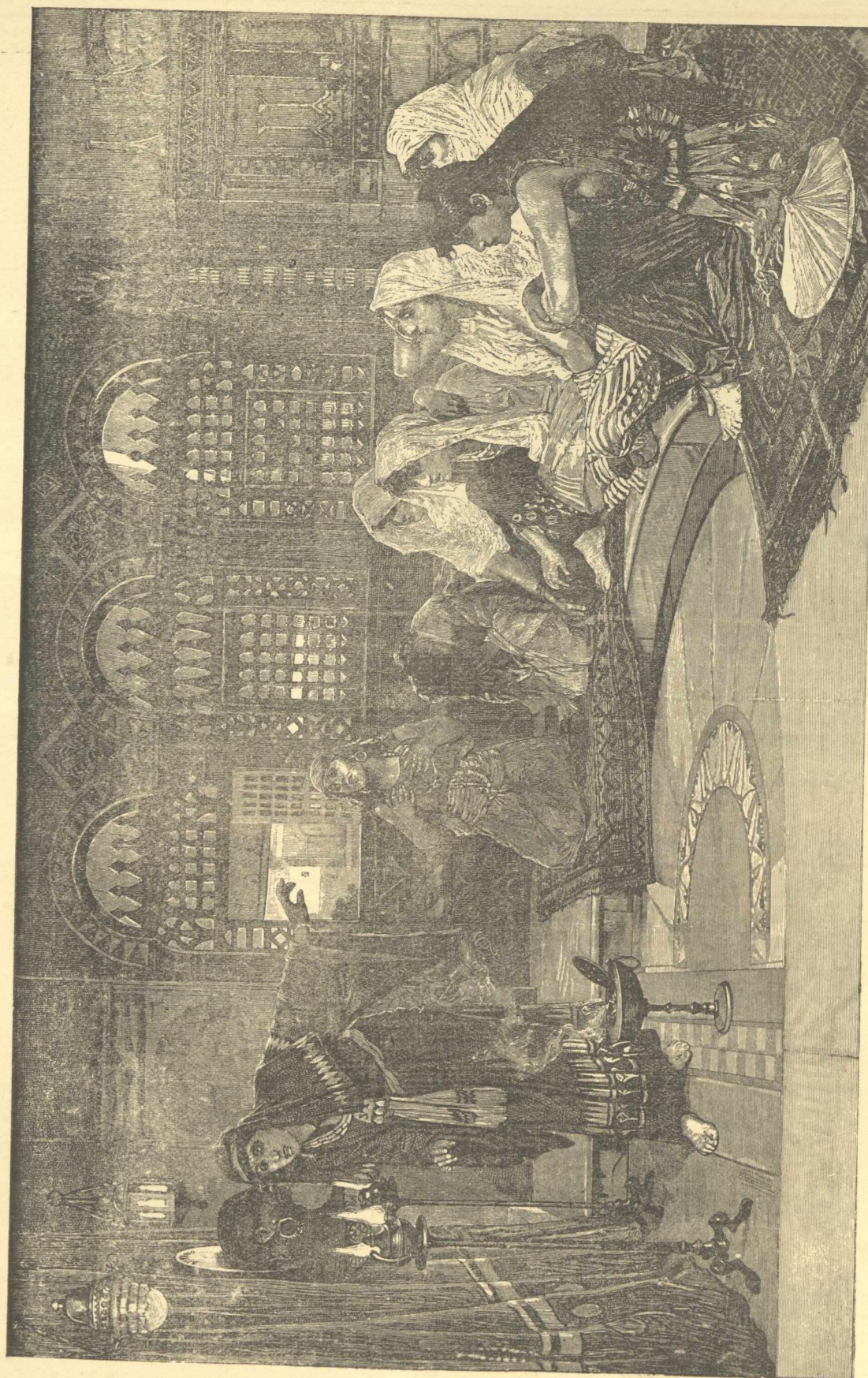
Ὁμορφιά ποῦ κρύβεται σ' ἓνα μυστήριον,
ποῦ τὴν γυρεύεις και τὴν βρῖσκεις ὀλοζώντανη μπρο-
[στά σου

χάρι ποῦ ἀσωτεύεται μὲ χωρὶς κύριον
κι' ὅμως μὲ προσοχὴ ξεσχᾷ τὰ σωθικά σου.

Δύναμις ποῦ τὸ συλλογισμὸ τὸν ἀνυπόταχτο
ποῦ τὸν περιορίζει μοναχὰ σὲ μιὰν ἰδέαν
μάτια ποῦ ὄταν λένε λόγο ἀνυπόστατο,
σὲ πείθουνε μ' ἐπιχειρήματα σπουδαία.

Μέσ' τὴ πελαγοδρομημένη σου ζωὴ
δίνῃ, κι' ἀνεμοστρόβιλος τὴ θάλασσα ποῦ σκάφτει,
και ξένοιαστα σοῦ πέρνει ὄλη τὴ πνοή
νὰ ἢ Διδέττα!! Ἀλλοίμονο στὸ ναῦτη.

Εὐδσαντανέ.

ΑΠΟ ΤΑΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΓΙΑΤΙ ΠΙΝΟΥΜΕ!...

Εγύρισε όλη τή μέρα. Ετρεξε παντού, έπῆγε σε κάθε μέρος που ήταν δυνατόν να εύρη δουλειά, άλλ' έστάθη αδύνατον.

Ηταν κτίστης ό δυστυχιμένος, και έπροσπαθούσε από πέντε ήδη μέραις να εύρη κάποια δουλειά και να μπορέση να εξοικονομήση όχι πολλά, μόνον για λίγο ψωμί που έπρεπε να υπάγη στη γυναϊκά του και στα δύο του παιδιά, που τον έπερίμεναν πεινασμένα.

Αλλά παντού τό ίδιο, δέν είχαν δουλειά... Ηταν παράμονη πρωτοχρονιάς. Τί να κάμη, τί... Τό ψωμί έλειψε από χθές στο σπῆτι... πώς να πάγη με χέρια άδειανά... που να βρη για να φέρη κάτι στα τρία εκείνα στόματα που τον έπερίμεναν πεινασμένα... Εγύριζε σαν τρελλός, σαν μεθυσμένος που έχει χάσει τους δρόμους. Πότε έστέκετο, πότε πάλιν σαν να τον έκυνηγοϋσαν, έτρεχε χωρίς να ξεύρη που υπάγει.

Εξαφνα του ήλθε στο νοϋ· ήταν ή τελευταία άπόπειρα, τό τελευταϊον καταφύγιον και που είχε μια πολϋ μικρή έλπίδα. Ετρεξε σ' ένα παλαιόν του προϊστάμενον, ένα άρχιεργάτην που έγινε τώρα πλούσιος από τή δουλειά. Από αυτόν έζήτησε να του δώση να κάμη ό,τι δουλειά είχε εκείνη τήν ήμέρα για να εξοικονομήση κάτι και φέρη τό ψωμί που έλειπε δυό μέρες τώρα από τό σπῆτί του.

—Μά χριστιανέ μου, παραμονιάτικο ποιός βάζει δουλειά. Πέρασε έπειτα από μια βδομάδα.

Αυτή ήταν ή άπάντησις του άρχιεργάτη. Πέρασε έπειτα από μια βδομάδα. Χά! χά! χά! έφυγε ό ταλαίπωρος άνθρωπος με τρελλό καταχθόνιο γέλοιο. Δέν ήθελε να ζητήση από κανένα, γιατί αν και έννοιωθε πως ό μόνος θησαυρός που είχεν σ' αυτόν τον κόσμον τον έπερίμενε τήν στιγμην εκείνην με έσχατην άγωνίαν, διετήρει ακόμα μέσα στη καρδιά του, στο έγώ του όλο, τήν αξιοπρέπειαν που δέν τήν έχουν οι πειότεροι που λέγονται πλούσιοι και ευγενείς. Οχι, δέν ήθελε, προτιμούσε να χαθῆ κι' αυτός κ' εκείνοι π' άγαπούσε, παρά να πάρη ότι δέν εκέρδισαν μονάχα τους τὰ χέρια του.

Εφυγε με πικρά περιφρόνησι για όλη τήν ανθρωπότητα από τήν όποιαν ζητούσε με έντιμον

τρόπον να του παρέξη τό μέσον τῆς συντηρήσεως τῆς οικογενείας του, και εγύριζε, εγύριζε, χωρίς να ξεύρη που πηγαίνει. Εγύριζε στους δρόμους γιατί δέν είχε τό θάρρος να μπῆ μέσα στο σπῆτί του με χέρια άδειανά... Αλλοι αυτή τή μέρα πηγαίνουν παιγνίδια στα μικρά τους τὰ παιδιά, που γελοϋνε από τή μεγάλη τους χαρά. Αυτός ούτε ψωμί να τους πάγη! Η τρέλλα είχε τίποτε άπέναντι σ' εκείνο που συνέβαινε τήν ώρα εκείνη μέσα στο κεφάλι του άθλίου αυτού ανθρώπου. Η λεπτή βροχή, ή χιονώδης, τον έβρεχε από πολλήν ώρα και τον έκαμε να τρέμη γιατί ήταν και άθλια ντυμένος· ή γυμνή κεφαλή του με τὰ άκτένιστα μακρυά μαλλιά του του έκαμε πειό θλιβερό τό πρόσωπό του που ήταν κουρασμένο σαν γέρου, όχι από τὰ χρόνια, αλλά από τὰ βάσανα και τῆς έννοιες τῆς ζωῆς.

Είχε βραδυάσει, τό σκοτάδι είχε καλύψει πειά όλην τήν πόλιν. Η κίνησις ήρχισε να ελαττώνεται, τό κρύο έγίνετο πειό δυνατό. Απελπισθείς από τὰ πάντα, μη εύρίσκων τρόπον να εξοικονομήση τήν περίστασιν, μη περιμένων πλέον τίποτε από κανένα μη θέλων δε να κερδίση τό ψωμί των παιδιών του παρά μόνον τιμίως, με τήν δύναμιν των χεριών του, εγύρισε και είδε γύρω-γύρω, όλον εκείνον τον κόσμον που ό πειότερος έτρεχε με τὰ ψουνίσματα χαρούμενος στο σπῆτί του, έχωσε τό χέρι του μέσα στα άκτένιστα μακρυά μαλλιά του, σαν να ήθελε να συγκρατήση τό μυαλό του που εγύρευε να φύγη από μέσα από τή βασιανισμένη κεφαλή του, και έπῆγε με άργό-άργό βήμα και έμβῆκε στο σπῆτί του. Η γυναϊκά του τον είδε, εκατάλαθε και δέν είπε λέξι.

Εκείνος είδε τή γυναϊκά του να κρατῆ στην άγκάλη της τό πειό μικρό παιδί—έως δυό χρόνων—τό όποϊον έκλαιε· εκάθισε σε μια καρέκλα και έβαλε τό πρόσωπό του μέσα στα δυό του χέρια που άκουμβούσαν στα γόνατά του.

Επέρασαν μερικά λεπτά. Τό πειό μεγάλο του παιδί, ένα κοριτσάκι έπτὰ χρόνων, έτραβούσε τή μαμά του από τό φόρεμά της τό άθλιο και τῆς είπε με τὰ κλάμματα:

—Μαμά πεινώ!...

Η άτυχη ή μάνα έσκυψε και εκάλυψε τὸ κλάμα τοῦ παιδιοῦ τις μ' ένα φίλημα στό στόμα. Τὸ παιδί βλέπον πῶς ή μάνα του δέν τοῦ εδιδε ψωμί, έτρεξε στό πατέρα του, περιέβαλε μέ τὰ μικρά του χέρια τὸ βραχίονά του και τοῦ έψιθύρισε μέ γλυκειά φωνή:

— Πές μου, μπαμπά, γιατί πεινούμε...

Εκείνος ετινάχθηκε από τὸ κάθισμά του σαν νά

έπληρώθηκε, έβαλε τὸ χέρι του στό μέτωπό του, ποῦ επήγαινε νά σπάση και έβγαλε μιὰ κραυγή!

Τὸ παιδί έτρώμαζε και έτρεξε και έχώθη στό φουστάνι τῆς μαμάς του χωρίς νά μπορῆ νά καταλάβη γιατί εκκαμε έτσι ὁ μπαμπάς του όταν τοῦ εἶπε:

— Γιατί πεινούμε!...

Τάκης Σίμος

Η Α. Σ. Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

Η Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης Σμύρνης κ. κ. Βασίλειος γεννηθεὶς τῷ 1833 διατρέχει ἤδη τὸ εβδομηκοστὸν ἔκτον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ· ἀναλαβὼν τὴν διοίκησιν τῆς ἐπαρχίας Σμύρνης ἐν ἔτει 1885 μετὰ εὐδόκιμον λίαν εἰκοσιτριετὴ ποιμαντορίαν ἐν Ἀγγιάῳ, διορισθεὶς ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ καὶ προσωρινὸς Σχολάρχης τῆς ἐν Χάλκῃ Ι. Θεολ. Σχολῆς, κατέκτησε τὰς καρδίας ἀπαντος τοῦ ποιμνίου του· εἶνε ὁ λατρευτὸς τῆς Σμύρνης ποιμὴν καὶ τὸ σέμνωμα τῆς ἱεραρχίας ἀπάσης διὰ τὴν ἀγιότητα τοῦ βίου του, τὸ ἀκέραιον τοῦ χαρακτήρος του, τὴν εἰς τὰ πάτριζ ἐμμονὴν του καὶ τὴν πολυμάθειάν του τὸ δὲ ἀπέριπτον καὶ ἡ λιτότης αὐτοῦ ὑπενθυμίζει παντὶ τοὺς ἱεράρχας τῶν πρώτων Χριστιανικῶν αἰώνων· «τοιούτος ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς».

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΕΦΕΣΟΥ

Μία τῶν διακεκριμένων ἐν τῇ ἱεραρχίᾳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου προσωπικοτήτων. Εγεννήθη ἐν Φαναρίῳ τῆς Κων)πόλεως ἐξ ἐπιφανῶν γονέων τοῦ Κωνσταντίνου Εὐθυβούλου καθηγητοῦ τῆς Φιλοσοφίας ἐν τῇ Μεγάλῃ τοῦ Γένους Σχολῆς καὶ τῆς Αἰκατερίνης Αλεξάνδρου Πετροπούλου πρ. Μεγάλου Λογοθέτου. Ἀποφοιτήσας τῷ 1878 ἀριστοῦχος τῆς ἐν Χάλκῃ ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ ἀοιδίμου ἐν Πατριαρχίαις Ἰωακείμ τοῦ Β'· εἰσήχθη ἀμέσως εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, διορισθεὶς ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος Μέγας Ἀρχιδιάκονος τῶν Πατριαρχείων ὑπὸ τοῦ νῦν τὸ Β' Πατριαρχεύοντος Ἰωακείμ τοῦ Γ'· καὶ ἀκολούθως τῷ 1883 Μέγας Πρωτοσύγκελλος τῶν Πατριαρχείων ἐπισπασάμενος ὡς τοιοῦτος διὰ τῆς ἀπαραμίλλου εὐγενείας τῶν τρόπων Του τὰς συμπαθείας καὶ τὴν ἐκτίμησιν ἀπάντων τῶν ἱεραρχῶν, τῶν Λογάδων

Η Α. Σ. Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΓΕΡΩΝ ΑΓΙΟΣ ΕΦΕΣΟΥ

ΙΩΑΚΕΙΜ Ο ΕΥΘΥΒΟΥΛΗΣ

τοῦ Γένους, τῶν Εξοχωτάτων Πρέσβειων καὶ συμπαντος τοῦ ἱεροῦ κλήρου τῆς Πρωτευούσης. Τῇ κθ' Δεκεμβρίου τοῦ 1884 ἐξελέγη παμψηφεί Μητροπολίτης Φιλιππουπόλεως ποιμάνας μετ' ἔθιμοι ζωτάτης ὄντως δράσεως τὴν ἐπαρχίαν ταύτην καὶ ἐπισπασάμενος τὴν ἀγάπην οὐ μόνον τοῦ ποιμνίου Του ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν ἡγεμόνων τῆς Βουλγαρίας ὑφ' ὧν ἐτιμήθη διὰ τοῦ Παρασήμου τῶν Ἀνωτέρων Ταξιαρχῶν τοῦ Βουλγαρικοῦ τάγματος τοῦ Ἁγίου Αλεξάνδρου καὶ δι' ἄλλων παρασήμων καὶ μεταλλίων.

Τῇ 15' Δεκεμβρίου τοῦ 1889 ἐξελέγη Μητροπολίτης Χαλκηδόνος διαδεχθεὶς ἐν τῇ ἱστορικῇ καὶ παλαιοδόξῳ ἐπαρχίᾳ Χαλκηδόνος τὸν ἀείμνηστον Μητροπολίτην Χαλκηδόνος Κα-

λίνικον, ἐπισπασάμενος καὶ ἐν αὐτῇ διὰ τῆς λαμπρᾶς ποιμαντορίας Του τὴν λατρείαν κυριολεκτικῶς τοῦ ποιμνίου Του. Τῇ 1α' Μαΐου τοῦ 1897 διεδέχθη τὸν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον ἀνεληθόντα Κωνσταντῖνον τὸν Ε'· εἰς τὸν ἱστορικὸν δευτερόθρονον τῆς ἐπαρχίας ἐφέσου θρόνον, ἦν ἐπαρχίαν καὶ μέχρι σήμερον ποιμαίνει θεοφιλῶς καὶ θεαρέστως τιμώμενος καὶ ἀγαπώμενος ὑφ' ἀπάντων ἀνεξαιρέτως τῶν Χριστιανῶν τῆς ἐπαρχίας Του. Ὡς Συνοδικὸς διατελέσας πολλάκις, ὑπερήσπισε ἐθνικώτατα πάντοτε τὰ συμφέροντα τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους, διατελέσας Πρόεδρος τῆς ἐφορείας τοῦ Δ. Μ. Ἐθνικοῦ Συμβουλίου, τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς, τῆς

ἐφορείας τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων καὶ τῆς ἐφορείας τῆς ἐν Χάλκῃ ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς, δι' ἣν ἰδιαζόντως ὡς τροφὸν μέγα αἰσθάνεται ἐνδιαφέρον.

Τυχάνει τιμημένος πλὴν τῶν ἀνωτέρω παρασήμων διὰ τῶν παρασήμων Μετσητιεῖ καὶ Ὀσμανιέ Ἀης τάξεως, διὰ τοῦ παρασήμου τῶν Ἀνωτέρων Ταξιαρχῶν τῆς Ἑλλάδος, διὰ τοῦ Σερβικοῦ παρασήμου τοῦ Ἁγίου Σάββα Ἀης τάξεως καὶ διὰ διαφόρων ἄλλων παρασήμων καὶ μεταλλίων.

ΤΑ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Φίλος συμπολίτης ὑπηρετῶν τόν τε κερδῶν καί τόν λόγιον Ερμῆν, ἄτε διατελῶν ἀνώτερος ὑπάλληλος ἐν τινι τῆς πόλεως ἡμῶν τραπέζι-
τικῆ καθιδρύματι, ἐν ταύτῳ δὲ ἀσχολούμενος διαρκῶς περὶ τὴν φιλολογοίαν, ἐδημοσίευσεν ἐπ' ἐσχάτων ὑπὸ τὸν τίτλον «Σχολεῖα καὶ Δημο-
κοπία» μελέτην περὶ τῶν σχολῶν ἡμῶν.

Ἐν τῷ δημοσίευσματι τούτῳ διαβλέπει τις ἐναργέστατα τὸν πόνον, ὃν ὁ εἰρημένος συμπο-
λίτης αἰσθάνεται φανταζόμενος ὅτι τὸ σημε-
ρινὸν σχολεῖον οὐδόλως ἐκπληροῖ τὸν προορισμὸν
αὐτοῦ, ἔνεκα δὲ τούτου καταλήγει εἰς τὸ συμ-
πέραςμα ὅτι ἔχομεν ἀπλῶς μόνον κτίρια, ἅτινα
πᾶν ἄλλο εἶναι ἢ ἐκπαιδευτήρια ὑπὸ τὴν αὐ-
στηρὰν τῆς λέξεως σημασίαν.

Ὅπως καταφανῆ καλύτερον ὁ πόνος αὐτοῦ,
θεωρῶ ἐπίκαιρον νὰ παραθέσω ἐνταῦθα πε-
ρικοπὰς τινὰς ἐκ τῆς μελέτης ταύτης.

«Δυστυχῶς δὲν ἔχομε Σχολεῖα. Ὅτι ἔχομε
κτίρια, ποῦ ὀνομάζονται Σχολεῖα δὲν τὸ ἀρ-
νοῦμαι. Ὅτι τὰ παιδιὰ μας πηγαινοέρχονται
κάθε μέρα σ' αὐτὰ τὰ κτίρια δὲν λέγω ὄχι καὶ
ὅτι ἔχομε πολλοὺς καὶ πολλὰς ποὺ λένε ὅτι
εἶνε διδάσκαλοι μας καὶ τοῦτο δὲν θὰ τὸ ἀρ-
νηθῶ. Ὁ Βούλγαρος ἔχει τὰ Σχολεῖά του γιὰ
νὰ δημιουργεῖ Βουλγάρους κ' ἡμεῖς τὰ ἔχομε
γιὰ νὰ δημιουργοῦμε σχολαστικούς, καὶ ἀ-
διαφόρους. Ἡ ἐθνικὴ διάπλασις πουθενὰ δὲν ἀ-
κούεται. Μόνον βιβλία, βιβλία καὶ βιβλία στὰ
χέρια τῶν μαθητῶν καὶ ἀνοησίες στὰ μυαλὰ
τῶν παιδιῶν μας. Τὰ Σχολεῖά μας, ἂν παρα-
δεχοῦμε ὅτι τὰ λεγόμενα Σχολεῖα εἶνε Σχο-
λεῖα, ὄχι μόνον δὲν ὠφελοῦν τὸ ἔθνος μας, ἀλλὰ
τὸ βλάπτουν καὶ τὸ βλάπτουν ἀσχημα. Καὶ
βγαίνομε ἀπὸ τὰ σχολεῖά μας ὄχι μόνον, ἀνό-
ητοι ἀλλὰ καὶ χωρὶς τὴν ἰδέαν τοῦ ἐθνισμοῦ
μας»...

Ὁ συμπολίτης ἡμῶν ἀποφασίσας νὰ δημοσι-
εῦσῃ τὸ αὐστηρότατον τοῦτο κατηγορητήριον,
ἀναμφιβόλως ἠθέλησε νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προ-
σοχὴν τῶν ἀρμοδίων ἐπὶ τῶν ἡμετέρων ἐκπαι-
δευτικῶν ζητημάτων καὶ νὰ προκαλέσῃ τὴν
ἀπαιτουμένην συζήτησιν, ἵνα ἐκ τούτου πάντες
προσηκόντως διαφωτισθῶσιν.

Ἐπειδὴ πρό τινος καιροῦ ἐπανειλημμένως ἐπε-
σκέφθη τὰς τρεῖς δημοτικὰς σχολὰς τῆς Εὐαγ-

γελικῆς, ἥτις ὁμολογουμένως ἀντιπροσωπεύει
λαμπρότατα τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα καθ' ἅ-
πασαν τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, παρακολουθήσας διὰ
μακρῶν τὴν ἐν αὐταῖς γινομένην ἐργασίαν καὶ
τὴν ἐφαρμοζομένην σήμερον διδακτικὴν μέθοδον,
φρονῶ ὅτι ὁ, τε εἰρημένος συμπολίτης ἡμῶν,
καθὼς καὶ πᾶς ἄλλος Σμυρναῖος εὐχαρίστως
θέλουσιν ἀκούσει τὸ ἀποτέλεσμα τῶν σχετικῶν
ἐρευνῶν μου.

Διακηρύττω δὲ διὰ πανηγυρικώτατον τρόπον
ὅτι ἀκριβῶς αἱ ἡμέτεραι δημοτικαὶ σχολαί, αἱ
μορφοῦσαι καὶ διαπλάττουσαι, ὡς γνωστόν, τοὺς
φιλοτίμους καὶ φιλογενεῖς σκαπανεῖς τοῦ ἡμετέ-
ρου ἔθνους, πληρέστατα τῇ ἀληθείᾳ, ἐκπληροῦσι
τὸν προορισμὸν αὐτῶν, ἔνεκα δὲ τούτου ὀφεί-
λομεν ν' ἀποκαλυπτώμεθα εὐσεβάστως πρὸς τῆς
φιλοστόργου καὶ μεγάλης πνευματικῆς ἡμῶν
τροφοῦ, τῆς παρεχούσης τὸ μᾶλλον εὐεργετικὸν
παράδειγμα εἰς ἅπαντα τῶν μερῶν τούτων Ἑλ-
ληνικὰ σχολεῖα, ἀποτείνοντες συγχρόνως τοὺς
μᾶλλον ἐνθαρρυντικούς καὶ εὐγνώμονας πρὸς
τοὺς φιλοτίμους ἡμῶν διδασκάλους λόγους.

Αἱ δημοτικαὶ σχολαί τῆς Εὐαγγελικῆς, εἰς ἃς
φοιτῶσι 1000 περίπου μαθηταί, παρακολουθοῦσι
βῆμα πρὸς βῆμα τὴν ἐν Εὐρώπῃ ἐπιτελουμένην
πρόσδοκον τῆς παιδαγωγίας ἐφαρμοζόμεναι πιστό-
τατα ἀπάσας τὰς ὑποδείξεις αὐτῆς.

Πολλὰ ἐλέχθησαν ἄλλοτε περὶ τῆς ἐν τῇ
Εὐαγγελικῇ Σχολῇ καὶ ἀλλαγῆς διενεργουμένης
δῆθεν βιβλιοκαπηλίας ἐξ οὗ ἀπορρέει ἴσως καὶ ἡ
ἀνωτέρα ἀγανάκτησις τοῦ ἡμετέρου συμπολίτου
ὅτι οὐδὲν ἄλλο βλέπει ἢ μόνον «βιβλία, βιβλία
καὶ βιβλία στὰ χέρια τῶν μαθητῶν καὶ ἀνοησίες
στὸ μυαλὸ τῶν παιδιῶν μας».

Ἐνταῦθα θὰ βροντοφωνήσω δι' ὄλων τῶν δυ-
νάμεών μου ὅτι τοῦτο εἶναι πλάνη δεινὴ, δεινο-
τάτη! Εἶναι τῷ ὄντι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον,
ἵνα τεθῆ ἐπὶ τέλος τέρμα εἰς τὴν ἐλαφρᾶ τῇ
καρδίᾳ καὶ ἀνεξελέγκτως ἐκτοξευομένην κατὰ
τῶν ἡμετέρων καθόλου σχολῶν, ἰδίᾳ δὲ κατὰ
τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς βαρυτάτην ταύτην
συκοφαντίαν, ὅπερ μεγάλως δύναται νὰ βλάψῃ
τὴν ἀγαθὴν αὐτῶν ὑπόληψιν.

Οἱ Σμυρναῖοι μετ' ἀνεκφράστου βεβαίως χα-
ρᾶς θὰ πληροφορηθῶσιν, ὅτι εἰς πᾶς τρεῖς ἐπὶ
παραδείγματι δημοτικὰς σχολὰς τῆς Εὐαγ-

γελικῆς ἐν τῇ α', καὶ β' τάξει μόνον ἔν βιβλίον
ὑπάρχει ἐν χρήσει καὶ κρατεῖ ὁ μαθητής, τὸ
ἀναγνωστικόν, ἐνῶ τὰ θρησκευτικὰ, ἡ ἱστορία,
ἡ ἀριθμητικὴ καὶ ἡ πραγματογνωσία διδάσκον-
σκονται ὑπὸ τοῦ διδασκάλου προφορικῶς, τοῦ
μαθητοῦ λαμβάνοντος τὰς ἀναγκαίας σημει-
ώσεις πρὸς μελέτην κατ' οἶκον.

Ἐν τῇ γ' τάξει ὑπάρχει τὸ ἀναγνωστικὸν βι-
βλίον καὶ ἡ γραμματικὴ, ἐνῶ τὰ θρησκευτικὰ,
ἡ ἀριθμητικὴ, ἡ ἱστορία καὶ ἡ γεωγραφία διδά-
σκονται προφορικῶς. Ἐν τῇ δ' τάξει ὑπάρχει τὸ
ἀναγνωστικὸν βιβλίον, ἡ γραμματικὴ καὶ ἡ ἱ-
στορία, ἐνῶ τὰ θρησκευτικὰ, ἡ ἀριθμητικὴ, ἡ
γεωγραφία καὶ ἡ φυσικὴ ἱστορία διδάσκονται
προφορικῶς, ἀνευ βιβλίου. Πρέπει δὲ νὰ σημειω-
θῇ ὅτι τὰ πλεῖστα καὶ ἐκ τῆς γραμματικῆς καὶ
τῆς ἱστορίας διδάσκονται προφορικῶς.

Τοῦ λόγου δὲ γενομένου περὶ τοῦ ἀναγνω-
στικοῦ βιβλίου, συντεταγμένου, ὡς γνωστὸν ἐν
τῇ ἀπλουτέρα καθαρευούσῃ, ἐπιθυμῶ, πρὸς
κατάρριψιν ἐτέρας πλάνης, ὅτι δῆθεν οἱ μαθηταί
οὐδόλως νοσοῦσιν ὅ, τι ἀναγινώσκουσι, νὰ δη-
λώσω ὅτι ἐζήτησα παρὰ μικροτάτων μαθητῶν
τὴν ἐξήγησιν τοῦ κειμένου, ὅπερ ἀνεγίνωσκον,
τοῦτο δὲ ἐξετελέστη ὑπ' αὐτῶν διὰ τοῦ μᾶλλον
ἱκανοποιητικοῦ τρόπου.

Ἄν ὁ εἰρημένος συμπολίτης ἢ ἄλλος τις ἤ-
θελεν ἐκφράσει ἐνδοιασμούς ὡς πρὸς τὴν ἀκρι-
βειαν τῶν δισχυρισμῶν μου τούτων, ἃς ἐπι-
σκεφθῆ πρὸς ἐξέλεγχιν καὶ αὐτὰς ἔτι τὰς μικρο-
τέρας τοῦ δημοτικοῦ τάξεις, εἶνε δὲ βεβαίωτατον
ὅτι θὰ ὁμολογήσῃ μεγαλοφωνότατα τὴν ὑπο-
δεικνυομένην ταύτην ἀλήθειαν.

Ἦδη ὑπολείπεται ν' ἀπαντήσω εἰς τὸ σπου-
δαιότερον σημεῖον τῆς μελέτης τοῦ ἡμετέρου
συμπολίτου, ὅτι «βγαίνομε ἀπὸ τὰ σχολεῖα ὄχι
μόνον ἀνόητοι ἀλλὰ καὶ χωρὶς ἰδέαν τοῦ ἐθνι-
σμοῦ μας.»

Ὁχι, τοῦτο δὲν εἶνε ἀληθές! Διὰ τῆς ἐκστο-
μήσεως τοιαύτης φοβεράς, φοβερωτάτης κατη-
γορίας, διαπράττεται μεγίστη, τῇ ἀληθείᾳ ἀδι-
κία, τοῦτο δὲ βεβαίως οὔτε ἦτο, οὔτε θὰ εἶνε ὁ
σκοπὸς τοῦ συμπολίτου ἡμῶν. Ὅθεν προσκαλῶ
αὐτόν, ὅπως ἀφεύκτως παρακολουθήσῃ τὸ ἐν
ταῖς ἡμετέραις σχολαῖς διδασκόμενον μάθημα
τῆς ἱστορίας καὶ τῆς γεωγραφίας, ἐκ τούτου δὲ θὰ
πεισθῆ τελείως περὶ τῆς ἀληθείας, ἀναγνωρίζων
εἰλικρινῶς καὶ ἀπεριφράστως τὴν μεγάλην
πλάνην αὐτοῦ.

Ἄν τὰ τέκνα ἡμῶν εἰς τὰ ἡμέτερα σχολεῖα
δὲν ἐμορφοῦντο ἑλληνοπρεπῶς, μετ' ἐνθουσιω-
δεστάτων ἐθνικῶν αἰσθημάτων, πρὸ ἡμῶν θὰ
εἴχομεν ἀναντιλέκτως ἀπαθεῖς κοσμοπολίτας,
ἐνῶ πάντες κάλλιστα γνωρίζουσιν ὅτι ὁ Ἕλλην
Σμυρναῖος πᾶν ἄλλο εἶνε ἢ ἀπαθὴς κοσμοπο-
λίτης! Ἐπίσης δὲ, ἂν ἡ παρ' ἡμῖν παρεχομένη
ἐκπαίδευσις δημιουργῇ πράγματι πολίτας ἀδι-
αφόρους καὶ ἀναλγήτους πρὸς πᾶν γενναῖον καὶ
ὑψηλὸν αἰσθημα, περὶ τούτου ἃς ὀμιλήσωσι τὰ
μεγάλα ἡμῶν κοινοτικὰ καταστήματα, τὰ διὰ
τοῦ ὀβολοῦ πάντων ἡμῶν τοσοῦτον μεγαλοπρε-
πῶς συντηρούμενα...

Ἐθεώρησα ὡς ἐπιβαλλόμενον καθήκόν μου τὴν
ἀνασκευὴν τῶν ἀνακριθειῶν τούτων καὶ τοῦτο
ἵνα μὴ δυσφημῶνται αἱ σχολαί ἡμῶν, ὅπερ με-
γάλως δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ κατα-
πλημμυρῶσι τὰ ἡμέτερα τέκνα τὰς ξένας σχολὰς
πρὸς μεγίστην ἐθνικὴν ἡμῶν ζημίαν.

Ἡ Εὐαγγελικὴ Σχολή, καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ
τῆς πόλεώς μας ἑλληνικὰ ἐκπαιδευτήρια πλη-
ρέστατα ἐκπληροῦσι σήμερον τὸν μέγαν καὶ ὑ-
ψηλὸν αὐτῶν σκοπόν· οἱ δὲ ἀπόφοιτοι τῆς Εὐ-
αγγελικῆς ὁμολογουμένως εἶναι πνευματικῶς
ἀνώτεροι καὶ κατὰ πολὺ ἀρτιώτερον κατηρτι-
σμένοι πάντων τῶν ἀποφοίτων τῶν ἐν τῇ πόλει
ἡμῶν ξένων σχολῶν.

Ἐν Σμύρνῃ τῇ 20ῃ Δεκεμβρίου 1908

Σίμων Δ. Κατακουζηνός.

ΜΕΙΔΙΑΜΑΤΑ

Ὁ σκύλος.— Εγὼ καλὰ τὸ λέω... πῶς εἶμαι ἄτυχος!
Γιὰ φαντάσου, καλέ! Νὰ πᾶμε στὸ κυνήγι μὲ τὸν ἀφην-
τικό μου, νὰ θγάλω ἕνα λαγῶ, καί... νὰ τὸν φάῃ μονά-
χος του!...

Ἡ γάτα.— Ἀχ, δυστυχία μου!... Δὲν τὸν ἔφαγε τ' ἀ-
φηντικό σου!... Λοιπὸν μάθε το, ὁ μάγειρός σας ἐπούλησε
τὸν λαγῶ ποῦ ἔβγαλες καί... γιὰ λαγῶ ἔβαλε μέσα στὸ
τσουκάλι τὸν κακόμοιρο τὸν ἄντρα μου!...

* *

— Πῶς συμβαίνει αὐτό; Τὴν ἄλλη φορὰ μοῦ εἶπες πῶς
σοῦ ἔφυγε ὁ σκύλος σου. Καὶ τώρα καθὼς καὶ προχθὲς
τὸ ἴδιο μοῦ εἶπες. Εἰς διάστημα ἐνὸς μηνὸς σοῦ ἔφυγαν
τρία σκυλιὰ λοιπόν;

— Ἀκριβῶς φίλε μου· ἀπὸ τὸν καιρὸ ποῦ ἡ κόρη μου
ἐβόλησε νὰ πέρνῃ μαθήματα φωνητικῆς μουσικῆς δὲν
μπορεῖ νὰ μοῦ μείνῃ σκυλί 'στὸ σπίτι.

Ο ΨΑΡΑΣ*

(Γκαϊτε)

Μουρμουρίζ' ή θάλασσα, θάλασσ' άφρισμένη
 'Ο ψαράς ξαπλώνεται στην άκρογιαλιά,
 Καί κυττάει τ' άγκίστρι του κ' ήσυχος προσμένει
 Τό κορμί του λούζωντας μέσα 'στη δροσιά.

Κι' όμως ένθ' κάθεται κι' άπαντέχει κάτω
 Κύματα φουσκώνουνε, κύματα 'ψηλά,
 Καί βαθειά άπ' τής θάλασσας τ' άπειρο παλάτι
 Μιά νεράιδα άφρόπλαστη βγαίνει 'στη στεριά.

Τραγουδεί λυπούμενη και γλυκά του λέει:
 Αχ γιατί τὰ ψάρια μου τὰ τραβάς έκεί,
 Ποῦ ή λαύρα άχόρταγη και την άμμο καιίει
 Μὲ γλυκά δολόματα με καρδιά σκληρή;

Αχ καῦμενε αν ήξερες πόσο τὸ ψαράκι!
 Πόσο 'ναι χαρούμενο 'στὰ βαθειά νερά,
 Ίσως θὰ κατέβαινες κάτω έκεί λιγάκι
 Για νὰ νοιώσης μέσα σου ξένοιαστη χαρά.

Κύτταξε τὸν ήλιο μας, τὸ λαμπρὸ φεγγάρι,
 Ποῦ βαθειά 'στη θάλασσα πᾶνε νὰ λουστοῦν,
 Νὰ τοὺς δώση ή θάλασσα μιὰ καινούργια χάρι
 Κι' αὔριο λαμπρότερα νὰ ξαναφανοῦν.

Μὲ χαρὰ τὸ μάτι σου, με χαρὰ δὲν πέφτει
 Μέσ' τὰ καταγάλανα, τὰ βαθειά νερά;
 Δὲν κυττάς 'στὴς θάλασσας τὸ λαμπρὸ καθρέφτη
 Πόση πέρν' ή ὄψι σου μαγική ὡμορφιά;

Μουρμουρίζ' ή θάλασσα! κυματ' άφρισμένα,
 Βρέχουνε τὰ πόδια του, κι' ὁ φτωχὸς ψαράς,
 Νοιώθει πόθους άγνωστούς, λόγια μαγεμένα,
 Λόγια μιᾶς ξανθούλας του άγαπητικιάς.

Κ' ή νεράιδα του'λεγε... κι' ὁ ψαράς, τὶ κοῖμα!
 Τᾶσας' άπ' τὰ λόγια της τὰ μελωδικά
 Κ' ήθελε δὲν ήθελε πέφτει μέσ' τὸ κύμα,
 Καί ποτὲ δὲν φάνηκε 'σ τὴν άκρογιαλιά.

Πέτρος Ραΐδης

* Η φύσις, ή ὠραία φύσις, τὴν ὁποίαν τόσον ἐλάτρευε τὸ μεγαλείτερον δαιμόνιον τῆς Γερμανίας ὁ αἰώνιος Γκαϊτε μεταξὺ τῶν τόσων ἄλλων ἀθανάτων ποιημάτων διὰ τῶν ὁποίων τὴν ἐξύμνησε, ἐνέπνευσε εἰς αὐτὸν και τὸν «ψαράν» ποίημα ἐκ τῶν σπανίων ποῦ ἔχει νὰ ἐπιδείξη ή παγκόσμιος φιλολογία.

Οἱ θεσπέσιοι στίχοι τοὺς ὁποίους ὁ ποιητὴς θέτει εἰς τὰ χεῖλη τῆς «Νεραΐδας» ἥτις εἶνε ή ἐνσάρκωσις ή μάλλον ή πνευματοποίησης αὐτῆς τῆς φύσεως, δίδει εἰς τὸν ἀναγνώστην τὴν ἰδέαν τῆς ὑπερόχου ἐπιβολῆς τοῦ κάλλους αὐτῆς, ἐπιβολῆς ἥτις διὰ τὸν αἰσθανόμενον και ἐμβαθύνοντα εἰς τὴν μαγεῖαν τῶν μυστηρίων της, μέχρι τελείας λήθης τοῦ ἐγὼ του, τελείας ἐκμηδενίσεως δύναται νὰ φέρῃ αὐτόν, ὡς συμβαίνει τοῦτο εἰς τὸν ἀπλοϊκὸν ψαράν, ὅστις ρίπτεται και πνίγεται εἰς τὰ κύματα.

Η μετάφρασις τοῦ ἀνωτέρω ποιήματος ἥτις ἐκτὸς τῆς ἀμέμπτου πιστότητος ἀποδίδει και αὐτὸν ἀκόμη τὸν ρυθμὸν τῶν κυμάτων τὸν ὁποῖον ὁ μέγας ποιητὴς προσεπάθησε νὰ δώσῃ εἰς τὸ πρωτότυπον ὁφείλεται εἰς τὸν κάλαμον τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν συνεργάτου μας ποιητοῦ Πέτρου Ραΐδη τὸν ὁποῖον συγχαίρομεν ἀπὸ καρδίας.

Δὲν ἀμφιβάλομεν ὅτι αὕτη θέλει δεόντως ἐκτιμηθῆ και ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Κλειῶς».

ΣΜΥΡΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΗΘΟΓΡΑΦΙΑΙ

Ο ΒΡΟΝΤΑΣ Ο ΜΠΟΥΡΝΟΒΑΛΗΣ

Αἶντε βρέ, κακό ψόφο νάχεις.
 Εἶπε ὁ χονδρὸς ὁ ταβερνάρης, κ' ἔδωσε
 μιὰ κλωτσιὰ τοῦ γέρου, τοῦ σακατεμένου
 ἀπ' τὸ μεθύσι, και τὸν πέταξε ἔξω ἀπ' τὴν τα-
 βέρνα του, σὰν κοπρόσκυλο.

Μερικὰ παλληκάρια, ποῦ καθούντανε ἐκεῖ μέσα
 —μιὰ ταβέρνα τοῦ Φασουλᾶ—γελάσανε με τὸν
 τρόπο, ποῦ κλώτσησε τὸ γέρο ὁ χονδρὸς ταβερνάρης,
 και προπάντων γιατί δὲν ἦτανε ή πρώτη φορά.
 Τὸ γέρο ἐκεῖνο ὄλοι τὴν γνώριζαν, και μάλιστα
 τὰ παιδιὰ ποῦ τὸν πείραζαν πολὺ συχνὰ στὸ δρόμο,
 και οἱ ταβερνάρηδες, ποῦ δὲν ἄδειαζαν ἀπὸ τὴς
 κλωτσιές, ποῦ τοῦδιναν κάθε μέρα κάτω ἀπ' τὰ
 τεζιάκια τους.

Εκεῖνη τὴν ὥρα περνοῦσε ἓνας ἄλλος γέρος
 άγνωστος, με παστρικοντυμένος και σοβαρὸς, ὁ ὁ-
 ποῖος, ἀφ' οὔ εἶδε μ' ἓνα παράξενο βλέμμα τὸ με-
 θυσμένο γέρο σ' ἐκεῖνη τὴν κατάστασι, και τὰ παλ-
 ληκάρια νὰ ξεκαρδίζονται στὰ γέλια με τὴ δυ-
 στυχία του, ἤμπε μέσα στὴν ταβέρνα, χαιρέτησε
 τὰ παλληκάρια και τὸν ταβερνάρη και, πέρνοντας
 ἓνα σκαμνί, κάθησε κοντὰ τους και ἄρχισε νὰ τοὺς
 λέγει μ' ἓνα ὕφος παράξενο, ἀλλὰ και πολὺ ἐπι-
 βλητικό, ποῦ ἀπὸ τὰ πρῶτα του λόγια θάλεγε
 πὼς τοὺς μάγεψε.

— «Γιὰ τὸ Βρόντα δὲν ὑπάρχε δεύτερη γνώμη
 σ' ὄλο τὸ Μπουρνόβα. Πολὺ καλὸ παλληκάρι!
 Γλυκομίλητος, καλόγνωμος και κουβαρντᾶς, ὅσο
 παίρνει. Τὸν κερνοῦσε μιὰ ἐσύ, σὲ κερνοῦσε δυό,
 τρεῖς, πέντε ἐκεῖνος. Ποῦ τὸν φτάζατε ἐσεῖς τὸν
 Βρόντα στὰ νιάτα του, ποῦ εἶχε και τὸν τρόπο
 του μάλιστα. Τότε νᾶσατε ἀπὸ μιὰ μεριά νὰ βλέ-
 πατε τὰ κουβαρντᾶκια του! Τύχαινε νάχει τὰ
 λαλούμενα μιὰ εβδομάδα ἀκατάπαυτα. Καί δός του
 χορὸ και δός του κρασί και γλέντι! ... Καί ποῖα
 κοπέλλα μέσα στὸ χωριὸ δὲν τὸν γλυκοκύτταζε!...
 Ἦτανε τὸ πρωτοπαλληκάρου τοῦ Μπουρνόβα. Ὡμορ-
 φονιὸς, λεβέντης και καλοπληρωτῆς. Σὰν ήθελε
 νὰ φάει παράδες, χλωῦσε κόσμο. — Βρὲ Κωνσταντῆ,
 ἔκανε στὸ παιδί τοῦ Μανώλη τοῦ ταβερνάρη—
 Θεὸς σχορέστονε! — φέρε μας νὰ πιοῦμε. Καί ὁ
 Κωνσταντῆς—καλὸ παιδί, ὦρα του καλή, ἔχει

ταβέρνα τώρα στὸν Ἀη Δημήτρη κ' ἔχει και με-
 γάλια παιδιὰ, ποῦ ὁ Θεὸς νὰ τοῦ τὰ χαρίνει—νὰ,
 και μες κουβαλοῦσε τὴς ὀκκαδιάρηδες, τὴ μιὰ πίσω
 ἀπ' τὴν ἄλλη, και πίναμε μαζί ὄλοι οἱ χωριανοί,
 ποῦ βρισκούμαστε τὴν ὥρα ἐκεῖνη—στὴν ταβέρνα...

— Γεῖα—χαρά, Βρόντα — τοῦλεγα ἐγὼ και κατέ-
 βαζα μονοκοπανιά τὸ κρασί μου. Στὴς χαρὲς σου,
 Βρόντα, τοῦκανε ὁ Γιάννης ὁ Νάσος, και τραβοῦσε
 τὸν κρασο του.

— Πάντα καλὲς ἀντάμωσες, μουρμουρίζε ἀπ' τὴ
 γωνιά του ὁ παπα-Γιάννης—καλὸ γεροντάκι ὁ μα-
 καρίτης—και ἄφινε νὰ κτρακυλοῦν οἱ κρασιές 'στὸ
 λαρύγγι του, σὰν τὸν μυλωνᾶ π' ἀφίνει τὸ στᾶρι
 νὰ κτρακυλᾶ στὸ μύλο του. Καί ὁ Βρόντας τότε
 νὰ, και σποῦσε τζάμια, ποτήρια. Μπρέ, τί κακό
 γινούντανε! Η ταβέρνα ὀλόκληρη πήγαινε κ' ἐρ-
 χούντανε ἀπ τὸ γλέντι μας...

Δὲν πέρασε πολὺς καιρὸς κ' ὁ Βρόντας παν-
 τρεύεται. Χωρικὴ δὲν πήρε. Οἱ πεθεροὶ τοῦ
 Μπουρνόβα μεθύστακα τὸν κατεβάζανε, μεπεροῦ
 τὸν ἀνεβάζανε.

Πῆρ' ἀπ' τὸν Κουκλουτζᾶ μιὰ φτωχοῦλα. Ὡ-
 μορφη, λυγερὴ και πρόσχαρη, ἦταν ή Γαρούφα
 ἀλήθεια. Ὁ γάμος βάσταξε δώδεκα μερόνυχτα.
 Μεθύσι πιά μὴν τὰ ρωτάτε! Ἀξέχαστη χαρὰ, ἀ-
 λήθεια! Περνοῦνε χρόνια και φαμελεύει ὁ Βρόντας.
 Πέντε με συμπάθειο τὰ παιδιὰ. Σ' αὐτὸ τὸ ἀνα-
 μεταξὺ πήγε και τρεῖς φορές 'στο φρέσκο. Τὴ μιὰ
 γιατί ἀπάνω στὸ μεθύσι του ἔβγαλε μαχαῖρι τοῦ
 μουχτάρη—κλέφτης ἀνάθεμα τὴν ψυχὴ του—τὴν
 ἄλλη, γιατί κλώτσησε ἓνα προεστό—γαϊδοῦρι ξέ-
 στρωτο—τὴν τρίτη γιατί σκότωσε τρία ζευγαρό-
 βωδα τοῦ μπάρμπα Θεοδωρῆ—τᾶξιζε πᾶνάθεμά του
 — Ὑστερα ἄρρωστᾶ ὁ Βρόντας. Γίνεται τοῦ θανατᾶ.

Ας ἔχει χάρι τοῦ γιατροῦ μας — γιατρὸς μιὰ
 φορά, ἀλήθεια—ποῦ τὸν ἔσωσε. Εἶδεμὴ χρόνους
 θὰ μες ἄφινε ὁ Βρόντας. Δὲν περνᾶει μῆνας ποῦ
 σηκώθηκε ἀπ' τὸ κρεβάτι και πέφτει ὁ μέγας
 του γιὸς με ζορκισμένες. Πέντε μέρες και τὸ θά-
 ψαμε τὸ παιδί. Αχ! τὸ καῦμένο τ' ἀγγελοῦδι.
 Νά! τὰ δάκρυα τρέχαν ἀπ' τὰ μάτια μας. Μὰ
 οἱ μπάτσου δὲν σταμάτησαν. Ὑστερα ἀπὸ πέντε

μῆνες πέφτει κ' ἡ μεγάλη του κόρη ἀπὸ σκαρ-
λατίνα. — Φτου-φτου φτύς τὸν κόρφο σου! — Πάει
τὸ κορίτσι, πάει. Σὲ δυὸ μέρες συχωρέθηκε! Αχ!
τὶ κλάμματα καὶ τί ὀδυρμοὶ! Πῶς νὰ ξεχάσει ὁ
Βρόντας ὁ ταλαίπωρος;... Δὸς του λοιπὸν ῥακί,
δὸς του κρασί. Ολημερίς κ' ὀλονυχτὶς σκνίπα σωστὴ
Δὲν τὸ κουνοῦσ' ἀπ' τὴν ταβέρνα.

Τ' ἀμπελοχώραφά του οὔτε τὰ κύτταζε. Μονάχοι
οἱ παραγιοὶ ὀργώνανε, κλαδεύανε, σπέρνανε, θε-
ρίζανε, τριγούσανε. Καταλαβαίνετε πιά. Μπαῖτε
σκυλιὰ κ' ἀλέσετε... Περνάει χρόνος καὶ νά, κ' ἡ
δεύτερή του κόρη. Αρρωστη, ψαθί. Ὁ ἥλιος τήνε
χτύπησε. Ως νὰ τὸ μάθουμε ξεψύχησε σὰν τὸ πουλὶ
Αἴ! τὴν κακομοίρα! Νὰ βλέπατε καὶ τὴ Γαρούφω.
Τραβοῦσε τὰ μαλλιά της, σὰν τρελλή, καὶ μαιρο-
λόγαε, σὰν Μοῦρα! Ὁ Βρόντας τᾶχασε. Στραβός
ἀπ' τὸ μεθύσι, χτυποῦσε στὸν τοῦχο τὸ κεφάλι του.
— Βρὲ Βρόντα, ἀμάν, τοῦ λέγαμε, — Βρόντα μὴ
βλαστημᾶς καὶ τὸ Θεό, τοῦλεγε ὁ παπᾶς. —
Βρόντα ἔχεις γυναῖκα καὶ παιδιὰ, τοῦλεγε ὁ δά-
σκαλος. Μὰ τοῦ κάκου, Νὰ μὴ σᾶς τὰ πολυλογῶ,
περάσαν χρόνια, μὰ ὁ Βρόντας τὸ μεθύσι του μεθύσι.
Τὸ σπιτικό του ρήμαζε, ρήμαζαν καὶ τὰ χωράφια
του. Ἡ Γαρούφω, τριαντάφυλλο σωστὸ, μαράθηκε.

Βρὲ ἀντρα, ἄφησε τὴ ρημαδιασμένη τὴν ταβέρνα,
τοῦλεγε. Βρὲ ἀνδρα, κύττα τὸ σπιτικό καὶ τὰ
χωράφια σου... Μὰ ὁ Βρόντας ἀλλοῦ βρέχει. Καὶ
τόσο πού στὰ ὕστερα ἄρχισε καὶ ν' ἀγριεύει. Καὶ
δὸς του ξύλο τῆς Γαρούφως.

Τζάμια, γυαλιά, καρέκλες τοῦ σπιτιοῦ, ἔλα θά-
λασσα! Ρεζιλίκι στὸ χωριὸ ὁ Βρόντας. — Βρὲ ἀμάν,
βρὲ ζαμάν!... τοῦ λέγανε οἱ γειτόνοι. Εκείνος τί-
ποτα. Σὲ δυὸ χρόνια κ' ἡ Γαρούφω πᾶρ' τὴν κάτω
Ποῦντα καὶ στὸν τάφο. Αχ! καὶ ποιὸς δὲν ἔκλαψε
καὶ ποιὸς δὲν στέναζε βαθεῖα γιὰ τὸν ἄδικο θά-
νατο τῆς δύστυχης Γαρούφως. Ησκιος κατάντησε
στὰ ὕστερά. — Μωρ' αὐτὴ εἶνε ἡ Γαρούφω; εἶπα
μέσα μου, τὸ λείψανό της σὰν ἀντίκρισα... Κόκ-
καλα ἓνα σωρό!

Ἀπὸ τότες ἄρχισε ὁ Βρόντας νὰ μὴν εἶνε ἀν-

θρωπος. Τὰ δυὸ του μικρότερα παιδιὰ, ἀγόρια
μείναν ἔρημα καὶ ὀρφανά. Κανένας δὲν τὰ κύτταζε.
Ὁ πατέρας ξημεροβραδιαζούντανε στὶς ταβέρνες
Ἀξαφνα χάθηκαν καὶ τὰ δυὸ. Τὶ γενήκανε; Στὴ
Σμύρνη, παραγιοὶ. Ὑστερα κανένας πιά δὲν ἤξερε.

Πολλὰ λέγανε. Ὁ ἓνας, κλέφτες γεννήκανε. Ὁ
ἄλλος, φυλακὴ εἶνε. Ὁ ἄλλος, τρελλαθῆκανε καὶ
εἶνε στὸ φρενοκομεῖο στὴν Αθήνα. Ὁ Βρόντας οὔτε
κἂν ρωτοῦσε. Ποῦ ἄδειαζε ἀπ' τὰ μεθύσια του!
Ἐνα βράδυ, μεθυσιμενος καθὼς ἦτανε, ἐρχούντανε
ἀπ' τὴ Σμύρνη περπατώντας. Τὸ πρῶτὸ τὸν βρή-
κανε ξαπλωμένο σ' ἓνα χανδάκι, μέσ' στὸ αἶμα βου-
τημένο, καὶ δίπλα του ἓνα γιουροῦκο σκιστωμένο.
Τὶ ἦτανε; Δυὸ γιουροῦκοι πῆγαν νὰ τὸν κλέψουν.
Ὁ Βρόντας, θεριὸ μονάχο, βγάξει τὸ μαχαῖρι του.
Τσακνούντανε σὰν τὰ σκυλιὰ. Σκοτώνει τὸν ἓνα,
λαβώνει τὸν ἄλλο, λαβώνεται κ' ὁ ἴδιος. Ὁ ἓνας
πέφτει, ὁ ἄλλος φεύγει. Ἡ ἀρχὴ τσακνώνει τὸν
Βρόντα, καὶ τὸν βάζει μέσα. Ποῦ νὰ γλυτώσει ὁ
ταλαίπωρος! Βάζει δικηγόροι, ξοδεύει γιὰ νὰ μπου-
κώσει τοὺς χαραιοφγάδες, πουλᾶ τ' ἀμπελοχώ-
ραφά του σύζυλα, μὰ τίποτα. Περνοῦνε δέκα χρόνια
καὶ βγαίνει. Δὲν ἦταν ἀνθρωπος πιά! Οὔτε λο-
γικὰ σωστά, οὔτε τίποτα. Ἐνας λωλός, κακομοίρης
γυρίζει τοὺς δρόμους καὶ τὸν πειράζουν τὰ παιδιὰ
καὶ τὸν διώχνουν μὲ τίς κλωτσιές οἱ ταβερνά-
ρηδες... Αἴ λοιπὸν, αὐτὸς εἶνε ὁ Βρόντας ὁ Μπουρ-
νοβαλῆς, τὸ πρωτοπαλλήκαρο τοῦ Μπουρνόβα! Θαρ-
ρεῖτε πῶς τᾶπα ἔλα αὐτὰ νὰ σᾶς κατηγορήσω,
γιατὶ τὸν περιφρονᾶτε; Ὀχι, μὰ τὴν πίστι μου.
Θέλω νὰ σᾶς πῶ, παλληκάρια εἴσαστε καὶ σεῖς,
πῶς ὅποιος ἔχει κεφάλι, σὰν τοῦ Βρόντα, καλλι-
τερα νὰ τὸ κοπανίζει μέσα στὸ γουδί! Γιὰ τοῦτο
πρέπει νὰ γελᾶτε, νὰ γελᾶτε, χᾶ, χᾶ, χᾶ!...

Καὶ γελῶντας ἓνα γέλιο σπαραξικάρδιο καὶ σαρ-
δόγιο, ἔφυγε ὁ ἀγνωστος γέρος, ἀφίνοντας μὲ μιὰ φο-
βερὴ ἐντύπωσι τὰ παλληκάρια τοῦ Φασουλᾶ πολὺ
συλλογισμένα...

ΧΡ. ΒΑΣΙΛΑΚΑΚΗΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΣΥΖΗΤΗΣΙΣ

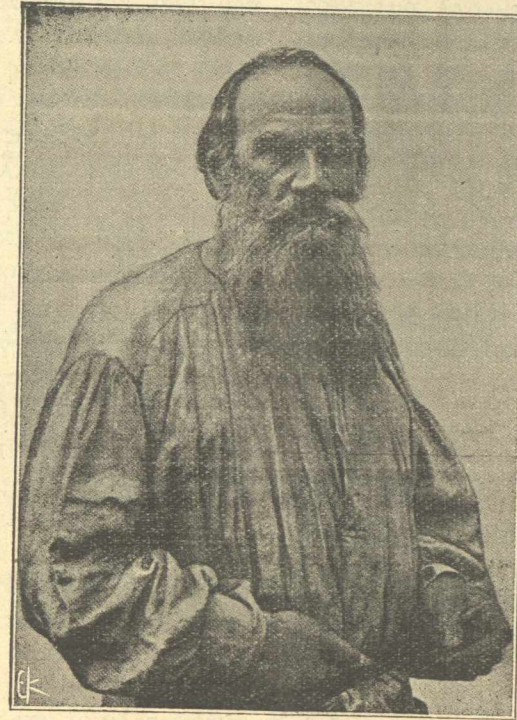
Ο ΤΟΛΣΤΟΗ

Ο ΟΜΗΡΟΣ Η Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΤΗΣ ΡΩΣΣΙΑΣ;

Αναμφιδόλως ὁ διασημότερος τῶν ἐπιζώντων
συγχρόνων σοφῶν τῆς ὑψηλίου εἶνε ὁ ὀγδοηκο-
τούτης Τολστόη, ὁ μέγας αὐτοῦ ρώσσο φιλόσοφος,
ὁ ὁποῖος ὄχι ἄπαξ ἐγένετο ἀφορμὴ νὰ ὀμιλήσῃ ἕλος
ὁ κόσμος περὶ αὐτοῦ. Ὁ Τολστόη, εὐπατρίδης, γόνος
ἀρχαίας Ρωσσοικῆς οἰκογε-
νείας, φέρων καὶ τὸν τίτλον
τοῦ κόμητος, εἶνε κεκη-
ρυγμένος ἐχθρὸς τῆς ἀπο-
λυταρχίας καὶ τῆς θρη-
σκομανίας καὶ ἔχει ἄγαν
φιλελευθέρους πολιτοθη-
σκευτικὰς ἀρχάς. Πλει-
στάκις ἀπηύθυνεν ἀνοι-
κτὰς ἐπιστολάς πρὸς τὴν
Ρωσσοικὴν Κυβερνήσιν, καὶ
τὸν Τσάρον ἀκόμη, καυτη-
ριάζων δριμύτατα τὴν πο-
λιτείαν των καὶ προσκαλῶν
αὐτοὺς νὰ συνέλθουν ἐκ τῆς
ἀπολυταρχικῆς των μακίας.
Εἶνε ἀξιοσημείωτον τὸ ἀ-
περιόριστον θάρρος τοῦ με-
γάλου φιλοσόφου καὶ ἀκόμη
περισσότερον ἀξιοσημείω-
τος τοῦτε Τσάρου καὶ τῆς
Κυβερνήσεως τῆς Ρωσσοικῆς
ὁ φόβος, ὑπὸ τοῦ ὁποῖου
κατέχονται, μὴ τολμῶντες
νὰ θίξουν καὶ τὴν τρίχα ἀ-
κόμη ἐκ τῆς σεβασμίας κε-

φαλῆς τοῦ πολλοῦ καὶ ἐνδόξου γέροντος. Ἡ Ρωσσο-
κὴ Σύνοδος μόνον ἐτόλμησε ν' ἀφορίσῃ τὸν διάσημον
σοφὸν διὰ τὸ θάρρος, μεθ' οὗ ἤλεγε τὴν πολιτείαν
της, τοῦθ' ὄπερ ἐγένετο αἰτία, ὥστε, μεθ' ὅλην τὴν
ἐξαψιν τοῦ ἐκμκνέντος θρησκευτικοῦ ὄχλου τῆς Μό-
σχας ἐναντίον τοῦ Τολστόη, νὰ ἐδραιωθῇ ἡ ὑπό-
ληψις τοῦ Ρωσσοικοῦ λαοῦ καὶ τοῦ πεπολιτισμένου
κόσμου πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀφορισθέντος φιλοσό-
φου, ὅστις σήμερον κρατεῖ τὰ σκῆπτρα τῆς σοφίας

καὶ τῶν γραμμάτων καὶ θεωρεῖται ὡς εἷς ἐκ τῶν
ἀξιοθαυμαστοτέρων τύπων τῆς Γῆς. Περὶ αὐτοῦ ἐ-
σχάτως ὀμιλήσεν ἐκτάσει ἕλος ὁ παγκόσμιος τύ-
πος, καὶ ἰδιαιτέρως ὁ Ρωσσοικός, μὲ τὴν εὐκαιρίαν
τῆς πρὸ μικροῦ ἐορτασθείσης ὀγδοηκοστῆς ἐπετη-
ρίδος του, σύμπας δ' ἐπλεξε
διὰ μακρῶν τὸ ἐγκώμιον
τοῦ θαλλεροῦ γέροντος. Με-
ταξὺ ἄλλων ὁ Ανατὸλ Φράνς
ἐδημοσίευσεν πρὸ τινος ἐν
ἄρθρον, δι' οὗ χαρακτηρίζει
τὸν Τολστόη ὡς τὸν Ὀμη-
ρον τῆς Ρωσσοίας. Προηγου-
μένως κατὰ τὸν παρελθόντα
Ιούλιον, γράφων ἐν τῇ «Η-
μερησίᾳ» περὶ τοῦ Τολστόη
ὁ κ. Χρ. Βασιλακάκης ἐχα-
ρακτήριζεν αὐτὸν ὡς τὸν
Σωκράτην τῆς Ρωσσοίας.

Ο ΤΟΛΣΤΟΗ

Τὸ θέμα μᾶς φαίνεται πο-
λὺ ἐνδιαφέρον καὶ πιστεύ-
ομεν, ὅτι ὡς πρὸς τοῦτο θὰ
συμφωνοῦν ὅλοι οἱ παρ' ἡμῖν
λόγιοι. ὡς ἐκ τούτου ἐσκέ-
φθημεν νὰ ἐπιφορτίσωμεν
τὸν ἐγκριτὸν λόγιον καὶ
τακτικὸν συνεργάτην μᾶς
κ. Στ. Πιττακῆν νὰ γράψῃ
ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ
καὶ τὴν ἰδίαν του γνώ-
μην, τὴν ὁποίαν δημοσιεύ-
ομεν κτωτέρω. Ταῦτοχρόνως ἡ διεύθυνσις τῆς
«Κλειῶς» ἀπεφάσισε χάριν τῆς εὐλόγου περιε-
ργείας τῶν ἀνεγνωστῶν της ν' ἀπευθυνθῇ καὶ κατ'
εὐθεῖαν εἰς διαφόρους λογίους Ἑλληνας καὶ ξένους
παρ' ὧν νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου γνώ-
μην των. Οἱ ἀνεγνώσται τῆς «Κλειῶς» θὰ ἐντρυ-
φήσουν εἰς πλείστον λογίων τὰς ἀπαντήσεις, τὰς
ὁποίας θὰ δημοσιεύσωμεν εἰς τὰ προσεχῆ φύλλα.

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΤΟΛΣΤΟΗ

I

Ὁ Ανατὸλ Φράνς, ὀμιλῶν ἐσχάτως περὶ
τοῦ Τολστόη, ἀπεκάλεσεν αὐτὸν «Ὀμηρον
τῆς Ρωσσοίας».

Μετ' ἐθνικῆς ὑπερηφανίας ἀνέγραψε τοῦτο ἡ

ἐν Μόσχᾳ ἐκδομένη ἐφημερίς «Ράνιγε Οὔτρο»,
ὡς μοι ἀνεκοίνωσεν ἡ Διεύθυνσις τῆς «Κλει-
ῶς», ζητήσασα ταῦτοχρόνως καὶ τὴν ταπεινὴν
μου γγώμην ἐπὶ τοῦ ζητήματος: Τί εἶναι ὀρθό-
τερον ν' ἀποκαλῆ τις τὸν Τολστόη «Ὀμηρον»,
ὡς ὁ Ανατὸλ Φράνς ἢ «Σωκράτη τῆς Ρωσσο-
ίας»;

σίας» ως ο κ. Χρήστος Βασιλακάκης, δημοσιεύσας σχετικόν άρθρον ἐν τῇ «*Ημερησίᾳ*» κατὰ τὸν παρελθόντα Ιούλιον.

Κατὰ φυσικὸν νόμον, ὅστις διατυπῶται κάλλιστα ἐν τῷ γαλλικῷ ρητῷ: «*La raison du plus fort est toujours la meilleure*», ἡ πρώτη σκέψις, ἥτις αὐτομάτως, οὕτως εἰπεῖν, ἀνέθορεν ἐν τῷ πνεύματί μου, ἦτο, ὅτι τὸ δίκαιον ὄφειλε νὰ εἶναι ἀναμφιβόλως μὲ τὸ μέρος τοῦ Ανατὸλ Φράνς:

α') διότι οὗτος εἶναι Γάλλος δηλ. ξένος, ἐν ᾧ ὁ κ. Βασιλακάκης εἶναι Ἕλλην δηλ. ὁμογενῆς, καὶ δὴ συμπολίτης μας, καὶ τοῦτο μόνον ἀρκεῖ διὰ νὰ τὸν καταδικάσωμεν ἐκ τῶν προτέρων.

β') διότι ὁ Ανατὸλ Φράνς εἶνε ἄνθρωπος μεγάλης, παγκοσμίου φήμης, ἐν ᾧ ὁ δεύτερος δὲν ἔχει τὸν φιλολογικὸν ὄγκον τοῦ πρώτου καὶ μόλις ἤρχισε νὰ γίνεται γνωστὸς εἰς τὸν εὐρωπαϊκὸν φιλολογικὸν κόσμον διὰ τοῦ τελευταίου του ἔργου «*Απομνημονεύματα Συμυρηναίου Χαρτοπαίχτου*», ὑπὲρ τοῦ ὁποίου εὐφῆμως καὶ γάλλοι καὶ ἰταλοὶ καὶ ρῶσσοι κριτικοὶ ἀπεφάνθησαν.

II

Ἀμα παρήλθεν ἡ πρώτη σκέψις ἡ στηριζομένη ἐπὶ τοῦ ρηθέντος ρητοῦ, καὶ μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Τολστόη ἤρχισαν νὰ παρελαύνωσι πρὸ τῆς μνήμης μου ὁ βίος καὶ τὰ ἔργα τοῦ μεγίστου ἐκ τῶν συγχρόνων τῆς Ρωσσίας ἀνδρῶν καὶ εἶδον διὰ τῆς φαντασίας τὸν ἐνδοξον συγγραφέα τῆς «*Ἀννας Καρένινα*», τῆς «*Σονάτας τοῦ Κρέιτσερ*», τοῦ «*Πολέμου καὶ τῆς Εἰρήνης*», τῆς «*Ἀναστάσεως*», ἐγειρόμενον ὡς κλοσσὸν παρὰ τὰς ἀκτὰς τοῦ Βορείου Παγωμένου Ωκεανοῦ μὲ φωτοστέφανον τὸ Βόρειον σέλας τῆς Ἐλευθερίας, ἤρχισε καὶ ἡ θεὰ λογικὴ τὸ ἔργον τῆς ἐν τῷ πνεύματί μου δηλ. ἤρχισε νὰ κατεδαφίζῃ ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν πρώτην μου σκέψιν, ἡ ὁποία δὲν ἦτο τίποτε ἄλλο παρὰ μία διττὴ προκατάληψις. Καὶ εὐτυχῶς τὸ κατώρθωτε πολὺ ἐύκολα καὶ σύντομα, διότι ἡ προκατάληψις εἶνε τὸ θεμέλιον τῆς πλάνης, καὶ ἡ πλάνη εἶνε μεγαλοπρεπὲς οἰκοδόμημα ἐκτιμῆμενον ἐπὶ τῆς ἄμμου καὶ καταρρέον εἰς τὴν πρώτην πνοὴν τοῦ ἀνέμου τῆς ἀληθείας.

Ἐσκέφθην λοιπὸν ὠριμότερον καὶ εἶπον:

Πρὸς ποῖον ὁμοιάζει περισσότερο ὁ Τολστόη πρὸς τὸν Ὀμηρον ἢ πρὸς τὸν Σωκράτη;

Εἶναι ποιητῆς ὁ Τολστόη, ὡς ὁ Ὀμηρος μάλαστα;—*Οχι*, διότι φρονῶ, ὅτι τὰ φιλολογικὰ του ἔργα λαμβάνουν τὴν ποιητικὴν μορφήν ὡς

μέσον διὰ νὰ καταστήσουν εὐνοήτους εἰς τὸν λαὸν τὰς νέας μεταρρυθμιστικὰς ἰδέας του, τὸ φιλοσοφικὸν του σύστημα ἐν γένει.

Εἶναι φιλόσοφος ὁ Τολστόη, ὡς ὁ Σωκράτης κυρίως;—*Ναί*, διότι καὶ ἔταν θήρη εἰς τοὺς τύπους τὴν θρησκείαν καὶ ἔταν πραγματεύεται τὰ κοινωνικὰ προβλήματα καὶ, πρὸ πάντων, ἔταν ἀφίνη ὅλας τὰς ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς τῶν πόλεων, τὰς ὁποίας ἠδύνατο νὰ ἔχῃ περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον ὡς πλούσιος εὐπατρίδης ὅπου εἶναι, καὶ ἀποφασίζῃ νὰ ζήσῃ εἰς τὴν ἐξοχὴν ὡς χωρικός, ὅλα αὐτὰ τὰ κάμει ὡς φιλόσοφος, διὰ νὰ διδάξῃ τὸν λαὸν διὰ τοῦ ζωντανοῦ παραδείγματος, τοῦ ἐπικυρῶντος τὰ γραφόμενά του, ἀκριβῶς ὅπως ὁ Σωκράτης, ὁ ὁποῖος ἠδύνατο κάλλιστα καὶ εὐκολώτατα νὰ διαφύγῃ τὴν φυλακὴν καὶ τὸ κώνειον, καὶ ὅμως ἐδέχθη προθυμότατα τὴν θυσίαν, ὅπως διὰ τῶν πράξεών του ἐπικυρώσῃ τὴν θεῖαν διδασκαλίαν του.

Τόσον εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ὁ Τολστόη εἶναι μᾶλλον φιλόσοφος παρὰ ποιητῆς, ὥστε ὁ ἀποθανὼν τσάρος Ἀλέξανδρος Γ' τὸν ἀπεκάλει «*κυνικὸν τῆς Μόσχας*», ὡς μᾶς πληροφορεῖ ὁ Κρουστάλεφ εἰς τὰ «*Documents du Progres*».

Εὐρίσκω δὲ καὶ ἐν ἄλλο σημεῖον περισσοτέρως ὁμοιότητος (δὲν ἀναφέρω τὴν φυσιογνωμικὴν ὁμοιότητα, διότι αὕτη ἐνδιαφέρει μόνον τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Γκάλ καὶ τοῦ Λαβάτερ) τοῦ Τολστόη πρὸς τὸν Σωκράτη: Ἐπολέμησε καὶ πολεμεῖ τὸ θρησκευτικὸν καθεστὼς τῆς πατρίδος του μὲ τὴν αὐτὴν τόλμην καὶ παρρησίαν, μεθ' ἧς ὁ Σωκράτης «*εἰσηγούμενος καινὰ δαιμόνια*». Ἀμφότεροι ἐπεδίωξαν τὸν θρίαμβον τῆς ἀληθείας, καταπολεμοῦντες μετ' ἀξιοθαυμάστου αὐταπαρησίας οὐχὶ τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα, ἀλλὰ τοὺς τόσον ἀσυστόλως ἐμπορευομένους αὐτό.

Τὸ συμπέρασμα μου εἶναι:

α'. Ὅτι ὀρθὸν εἶνε νὰ ἀποκαλῆται ὁ Λέων Τολστόη «*Σωκράτης*» καὶ ὄχι «*Ὀμηρος*» τῆς Ρωσσίας.

β'. Ὅτι ὀρθότερον εἶναι νὰ μὴ κρίνωμεν τὰς ἰδέας ἀπὸ τὰ πρόσωπα, ἀλλὰ τὰ πρόσωπα ἀπὸ τὰς ἰδέας καὶ

γ'. Ὅτι ὀρθώτατον εἶναι νὰ ξεριζώσωμεν σιγά-σιγά αὐτὰς τὰς προκατάληψις ὅπου ἔχομεν διὰ τοὺς ξένους, διότι, ἂν πηγαίνωμεν ἔτσι πάντοτε, θὰ κατασταλάξωμεν εἰς μίαν ἐθνικὴν αὐτοκτονίαν.

III

Ἦδη, ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ προσθέσω τὰ ἐξῆς συμπληρωματικά.

Ὁ σεβασμὸς καὶ ὁ θαυμασμὸς, ἐν τρέφω πρὸς τὸν γλαφυρὸν Γαλάτην συγγραφέα καὶ ἐνθερμον φιλέλληνα, μὲ ἔκαμε νὰ ἐξετάσω ποῖος λόγος ὤθησε τὸν Ανατὸλ Φράνς νὰ ἀποκαλέσῃ τὸν Λέοντα Τολστόη «*Ὀμηρον*» τῆς Ρωσσίας, ἐν ᾧ γνωρίζει βεβαίως κάλλιον παντὸς ἄλλου, ὅτι ὑπῆρχεν ἄλλη μεγάλη ἀρχαία Ἑλληνικὴ μορφή πρὸς τὴν ὁποίαν θὰ ἦτο ἐπιτυχεστέρα ἢ παρομοίωσις. Καὶ νομίζω, ὅτι εὐρον τὸν λόγον τοῦτον ἐν τῇ μεγάλῃ δημοτικότητι, ἧς ἀπολαύει ὁ μέγας Ρῶσσος συγγραφεὺς παρὰ τῷ ρωσικῷ λαῷ. Πράγματι, ὅπως τὸ πάλαι τὰ ὀμηρικὰ ποιήματα εὐρίσκοντο ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου μετὰ τοῦ νικηφόρου ξίφους του καὶ ἀντήχουν ψαλλόμενα ὑπὸ τε τῶν πεντάκοσιο-μεδίμων καὶ ὑπὸ τῶν θητῶν τοῦ Ἰσπεράνου ἄστεος, οὕτω καὶ σήμερον τὰ ἔργα τοῦ Τολστόη εὐρίσκονται, παρ' ἄλλην τὴν αὐστηράν τῶν ἀπολυταρχικῶν καταδιώξιν καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ρωσσίας τὰ ἀναθήματα, οὐ μόνον εἰς τὰς καρτείας τῶν βογιάρων καὶ ἀταμάνων βιβλιοθήκας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἰσθὰς, τὰς καλύβας, — τί λέγω; — εἰς τὰς καρδίας τῶν δυστυχῶν μουζίκων.

IV

Ὁ Τολστόη εἶναι μέγας ὡς ἡ πατρίς του καὶ ἂν εἶναι δύσκολον δι' ἐνὸς βλέμματος νὰ καταμετρήσῃ τις τὴν ἀχανῆ αὐτοκρατορίαν τοῦ Βορρά, εἶναι πολὺ δυσκολώτερον ἐν βραχεῖ ἀρθριδίῳ νὰ παραστήσῃ τὸ μεγαλεῖον τοῦ γίγαντος τούτου, ὅστις ὡς ἄλλος Ἡρακλῆς μόνος μαχόμενος κατὰ τῆς Λερναίας Ὑδρας τῆς Διαφθορᾶς, ἐπάταξε καὶ πατάσσει ἀμειλίχτως διὰ τοῦ καλάμου του ὡς διὰ ροπάλου τὰς εἰδεχθεῖς κεφαλὰς αὐτῆς τὴν Ἀμάθειαν, τὴν Δεισιδαιμονίαν, τὴν Ἱεροκαπηλείαν, τὴν Εἰδωλολατρείαν καὶ τὴν Ἀνθρωπολατρείαν.

Δὲν εἶναι ποιητῆς τέρπων καὶ διδάσκων μόνον. Εἶναι φιλόσοφος, καὶ μάλιστα ἐπαναστάτης φιλόσοφος, διδάσκων καὶ ἀνατρέπων. Εἶναι μεταρρυθμιστῆς καὶ ἀναμορφωτῆς. Τὸ ἔργον του εἶναι τόσον μέγα, ὥστε δὲν ἀρκεῖ νὰ τὸν ἀποκαλέσῃ τις μόνον Σωκράτη τῆς Ρωσσίας. Διότι διὰ νὰ εἶναι τις δίκαιος πρέπει νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ὁ Τολστόη ἔπραξε διὰ τὴν Ρωσσίαν, ὅ,τι ὁ Βολταίρος ὁ Ρουσσὸ καὶ ὁ Μοντεσκιὲ διὰ τὴν Γαλλί-

κὴν Ἐπανάστασιν καὶ ὅ,τι ὁ Λούθηρος διὰ τὴν Μεταρρύθμισιν.

Ὁ Τολστόη εἶναι ὁ Πατὴρ τῆς Νέας Ρωσσίας.

Αὐτὸς τὴν ἔλαβεν ἐκ τοῦ λίκνου τοῦ σκόκου καὶ τῆς δουλείας καὶ τὴν ἀνέθρεψε διὰ τοῦ γάλακτος τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἐλευθερίας. Ὁ κίτρινος νάννος, ὡς εἰς τὰς μυθικὰς παραδόσεις, ἔλθων ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Χρυσανθέμων καὶ τοῦ Ἀνατέλλοντος Ἡλίου κατὰ θεῖαν οἰκονομίαν, διέρρηξε τὰ σπάργανά της.

Καὶ ἡ Νέα Ρωσσία, ἡδὴ ἀνδρωθεῖσα, ἀπετίναξε δι' ἡρωικῶν προσπαθειῶν τὴν Ἀπολυταρχίαν ἐν τῇ πολιτείᾳ, ἐτοιμαζομένη ν' ἀποτινάξῃ καὶ τὴν Ἱεροκαπηλείαν ἐν τῇ θρησκείᾳ.

Ὁ Τολστόη εἶναι διὰ τὴν Ρωσσίαν καὶ Σωκράτης καὶ Λούθηρος καὶ Βολταίρος. Διὰ τὴν Σλαυικὴν φυλὴν, ἥτις, εἰσερχομένη εἰς τὴν σκηρὴν τοῦ πολιτισμοῦ μετὰ τὴν Ἑλληνο-Λατινικὴν καὶ τὴν Τευτονικὴν, πρόκειται νὰ διαδραματίσῃ μέγαν, μέγιστον ρῶλον, εἶναι ὁ πρωταγωνιστῆς τοῦ προλόγου τοῦ ἱστορικοῦ τῆς Εὐρώπης δράματος. Διὰ τὴν Ἀνθρωπότητα, ἥτις θαυμάζει καὶ χειροκροτεῖ χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ πόθεν ἔρχονται, ἀλλὰ ποῦ πηγαίνουν οἱ μεγάλοι ἄνδρες πάσης γωνίας γῆς, ὁ Τολστόη εἶναι εἰς ἐκ τῶν σκαπανέων τῆς Ἐλευθερίας, ὅστις, κεκμηκὼς ἐκ τοῦ ἀγῶνος, ἀλλ' οὐχὶ καὶ παραιτηθεὶς αὐτοῦ, ἀναπαύεται προσωρινῶς εἰς τὸ ἐρημητήριον τῆς Γιάσναγια Πολιάνα, τὸ χαλκεῖον τοῦτο, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ νέος Ἡρακλῆς, καὶ ἀναπαυόμενος, χαλκεύει νέους κεραυνούς...

ΣΤΙΛΙΩΝ ΠΙΤΤΑΚΗΣ.

ΞΕΝΟΝ ΠΙΝΕΥΜΑ

Ἡ κα Σ... ἡ ὁποία πρὸ τινῶν ἡμερῶν ἀπόλεσε τὸν σύζυγον της, δέχεται τὰ συλλυπητήρια μιᾶς φίλης της.

— Δὴ κάμης ἔτσι, ἀγαπητή μου, χρειάζεται ὀλίγη σκέψις!... Πρέπει νὰ πολεμήσῃς τὴν θλίψιν... Ἐγὼ θάρρος.

— Ω! μὴ τρομάξῃς, ἐστὲναξεν ἡ χήρα σφογγίζουσα τοὺς ὀφθαλμούς της... Κατὰ βάθος ὑπομένω ἀγογγύστως, ἀλλὰ τὰ ξεύρεις τὰ νεῦρά μου... ἕνα τίποτε τὰ ἐξεγείρει!

Εἰς τὸ κατάστημα, εἰς τὸ διαμέρισμα τῆς γαντοπώλης:

— Θέλω νὰ ἀγοράσω γάντια.

— Ὁ ἀριθμὸς σὲς, κύριε;

— 2917.

Ἡ γαντοπώλις ἀγριευμένη ἐγύρισε καὶ εἶδε ὁ πσιλάτης της ἦτο ἀμαξιλήτης.

Η ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Η οικόδομη του περιωνύμου τούτου ναού ἀρχαμένη κατὰ τὸν ΙΒ΄ αἰῶνα ἐπερατώθη κατὰ τὸν ΙΔ΄.

Ἀπὸ τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς ἐγκταστάσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν Γαλλίᾳ, καὶ πιθανῶς ἐπὶ Βαλεντιανοῦ τοῦ α΄. ἐν ἔτει 365, ὑπῆρχε μητροπολιτικός τις ναὸς ἐν Παρίσιος ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν ἄκρων τοῦ Ἀστεως, ἦτοι τῆς νήσου, ἀφιερωμένος εἰς μνήμην τοῦ ἁγίου Στεφάνου τοῦ πρωτομάρτυρος τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Λέγεται δὲ ὅτι ἐξ ἀρχαιτέρων χρόνων ὑπῆρχε κατὰ τὴν θέσιν ταύτην ναὸς τῆς εἰδωλοατρείας. Ὅτε δὲ κατόπιν ἐπὶ Κλοβίου οἱ Παρίσιοι ἐγένοντο πρωτεύουσα Χριστιανικοῦ βασιλείου, ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου Στεφάνου κατέστη ἀνεπαρκής· ὁ δὲ διαδεχθεὶς τὸν εἰρημένον βασιλέα Σχιλδερίκος ὁ α΄. ὑπέκρινεν εἰς τὰς ἐνστάσεις τοῦ ἁγίου Γερμανοῦ, ἠκολούθησε κατὰ τὸ ἔτος 555 νέαν μητρόπολιν παρακειμένην τῇ πρώτῃ καὶ ἀφιερωμένην εἰς τὴν Θεοτόκον Μαριάμ.

Οἱ δύο οὗτοι ναοὶ διέμενον ἐπὶ πολλὰ ἔτη συννηνωμένοι ὡς μητρόπολις τῶν Παρισίων.

Ἐν τῷ ναῷ τῆς Παναγίας κατέφυγεν ὁ Φρεδεγούδης εὐρῶν ἄσυλον ἀπαραβίαστον μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ Σχιλπερίκ (ἐν ἔτει 584).

Αἱ ἐπὶ τῶν δύο πρώτων βασιλικῶν τῆς Γαλλίας γενεῶν συνελθοῦσαι ἐν Παρίσιος ἱεραὶ σύνοδοι, συνεδρίαζον ὅτε μὲν ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγ. Στεφάνου, ὅτε δὲ ἐν τῷ τῆς Παναγίας. Ὅτε δὲ κατὰ τὸ ἔτος 886 οἱ Νορμανδοὶ ἐπολιόρχουν τοὺς Παρισίους, οἱ μοναχοὶ τοῦ ἁγ. Γερμανοῦ τῶν λιβαδίων (*Saint Germain des Prés*), ἐν τῷ τελευταίῳ τούτῳ ναῷ κατέθεσαν τὰ ἅγια λείψανα τοῦ προστάτου των, ἐν' ἀποκρύψωσι αὐτὰ ἀπὸ τῶν βερβάρων.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δεκάτου αἰῶνος ἀμφότεροι

οἱ ναοὶ εἶχον κακτασταθῆ ἑτοιμόρροποι· ὁ δὲ τῆς Παναγίας, γινόμενος ἐδρα ἐπισκοπικὴ, ἀνεκαινίσθη κατὰ τὸ ἔτος 907 ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Ἀνσερίκου, ἐπιδαφιλῆσαι τοῦ βασιλέως Καρόλου τοῦ Ἀπλοῦ. Κατὰ τὸ ἔτος 1123 ἀφ' ἀνεκαινίσθη ἡ στέγη αὐτοῦ, ὁ ἀρχιδιάκονος Στέφανος δὲ Γκορλάγδε προσέθεσε διαφόρους καλλωπισμούς, ὁ δὲ περικλεῆς Συγέρ προσήνεγκε μεγάλα ὑελοστάσια.

Καίτοι δὲ τῶν ἀνεκαινίσεων τούτων γενομένων, οὐδ' αἱ ἀνάγκαι τοῦ ὁσημέραι αὐξάνοντος πληθυσμοῦ ἐπληροῦντο, οὐδ' αἱ ἐπιθυμίαι αὐτῶν ἐκορέζοντο εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ὁ νεωτερισμὸς τῆς τέχνης ἐποίει θαυμάσια τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀρχιτεκτονικῆς ἔργα εἰς ἄλλα μέρη.

Ἐν ἔτει 1161 ὁ Μαυρίκιος δὲ Συλλὸς 72ος ἐπίσκοπος τῶν Παρισίων, συνέλαβε πρῶτος τὴν ἰδέαν τοῦ νὰ ἐνώσῃ εἰς ἓν τοὺς δύο ναοὺς καὶ νὰ οἰκοδομήσῃ μέγα τέμενος. Συνδρομῇ δὲ τῶν πιστῶν κατέβαλε τὰ θεμέλια τοῦ ναοῦ ὅπερ σήμερον θαυμάζομεν.

Ὁ πρῶτος λίθος τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ ἐτέθη ἐν ἔτει 1163 ὑπὸ τοῦ πάπα Ἀλεξάνδρου τοῦ γ΄. τοῦ τότε φυγάδος ἐν Γαλλίᾳ. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1185 ἤρχισαν νὰ λειτουργῶσι ἐν τῷ μεγάλῳ θυσιαστηρίῳ τοῦ ναοῦ τούτου. Ὁ κατὰ τὸ ἔτος 1196 διαδεχθεὶς τὸν Μαυρίκιον, ἐπίσκοπος Εὐδῖος Σύλλου, ἠκολούθησεν ἀδιακόπως τὰς ἐργασίας μέχρι τοῦ ἔτους 1208. Ἐκτοτε ἡ οἰκοδομὴ προέβαινε χωλαίνουσα.

Κατὰ τὸ ἔτος 1312 ὁ βασιλεὺς Φίλιππος Αὐγουστος, ἐδαπάνησε εἰς τὴν οἰκοδομὴν ταύτην μέρος τῶν δημευθέντων κτημάτων τῶν Ναϊστῶν. Ἡ οἰκοδομὴ ἠκολούθησεν ἐπὶ 134 ἔτη κατόπιν, καὶ πάλιν ἐν ἔτει 1447 δὲν ἦτο ἐντελῶς τετελεσμένη, διότι ὁ Κάρολος ὁ ζ΄. ἀφιέρωσεν εἰς αὐτὴν τὰ εἰ-

σοδήματα τῶν χηρευουσῶν ἐπισκοπῶν. Τοιούτοτρόπως ἡ οἰκοδομὴ τοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας διήρκεσεν ὑπὲρ τὰ 284 ἔτη.

Ὁ ναὸς οὗτος ἔχει ἐν τῷ σώματι τοῦ κτιρίου, μῆκος μὲν 126 μέτρα καὶ 68 ἑκατοστά, πλάτος δὲ 48 μέτρα καὶ 7 ἑκατοστά, καὶ ὕψος 33 μέτρα καὶ 77 χιλιοστά.

Τὸ ὕψος τῶν πύργων αὐτοῦ εἶναι 68 μέτρων. Λαμβάνει δὲ ἀδιαλείπτως ἐπιδιορθώσεις καὶ καλλωπισμούς μέχρι τῆς σήμερον, κατὰ τὸ 1860 ἀπεπερατώθη τὸ ἐπὶ τοῦ μέσου τῆς στέγης αὐτοῦ ἔγερθὲν ὑψηλότατον βέλος, κατὰ χρυσοῦν καὶ ἐπιφανέστατον.

Ὁ μητροπολιτικὸς ναὸς τῶν Παρισίων εἶναι μετὰ τὸν ναὸν τῆς Ρώμης, τὸ περικελλέστατον μνημεῖον τῆς γοθτικῆς τέχνης ἐν Γαλλίᾳ. Κατὰ πᾶν μέλος αὐτοῦ συναντᾶται ἡ φιλοκαλία τῆς ἐποχῆς εἰς ἣν ἐγένετο, αἱ γνώσεις τῆς ἀρχιτεκτονι-

κῆς δι' ὧν ἐκτίσθη, τὰ σχέδια τῶν ἀρχιτεκτόνων ἐφ' ὧν ὠκοδομήθη.

Τὸ ἔνδον τοῦ ναοῦ εἶναι τρισυπόστατον καὶ περιέχει 45 παρεκκλήσια. Πέριξ τοῦ πρώτου πατώματος ὑπάρχει περίστοον εὐρύ. Ἐκατὸν εἰκοσιμία μεγάλαι στήλαι εἰσὶν αἱ φέρουσαι τοὺς κυρίους θόλους, ὧν αἱ πλείεσται ἔχουσι διάμετρον 1 μ. 30)100, αἱ δὲ πρὸς τὸν μέγαν θόλον εἰσὶν εὐρύτεραι· 297 στήλαι καὶ στηλῆσκι ἀριθμεῦνται καθ' ἅπαν τὸ ἔνδον τοῦ ναοῦ. Τὰ μεταδίδοντα τὸ φῶς παράθυρα εἰσὶν 113 τὸν ἀριθμὸν.

Πολυάριθμα εἰσὶ τὰ ἀγάλματα, οἱ ἀνδριάντες καὶ τὰ εἰκονίσματα ἐν τῷ ναῷ τούτῳ, ἔργα διαφόρων αἰώνων καὶ καλλιτεχνῶν. Ἡ ἀδιακόπως ἐνεργουμένη ἀνεκαινίσις αὐτοῦ εὐπρεπίζει τὰ πάντα καὶ ὠραίζει τὰ ὡς ἐκ τοῦ χρόνου παθόντα ἀριστουργήματα.

Δ. Α.

ΤΟ ΣΗΜΑΝΤΡΟ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Πῶς νὰ τὴν ξεχάσῃ, ἡ Ελένη τὴν ἡμέραν τοῦ τὸν εἶχε ἀγαπήσει. Ὅλα ξεχνιοῦνται.

Μὰ μπορεῖ ποτὲ νὰ ξεχαστῇ ἡ στιγμή τοῦ θὰ νοιώσῃ κανεὶς στὰ στήθη του τὸ πρῶτο φτερούγισμα τῆς καρδίας γιὰ τὴν πρώτη ἀγάπη;

Τὸ θυμᾶται ἅν νᾶνε ἡ ὥρα αὐτή.

Μαζὺ μὲ τὰ μεσάνυχτα χτυποῦσε τὸ σημαντρὸ τοῦ χωριοῦ, κι' ἐκαλοῦσε τοὺς χωριανοὺς νὰ προσκυνήσουνε στὴ μυστικὴ κι' ἁγιασμένη νύχτα, τὴ Γέννησι τῆς Ἀγάπης.

Εἶχαν ἀνάψει στὴν ἐκκλησίτσα τοῦ χωριοῦ τὰ κεριά, τὸ μωσκολεῖβανο ἔκαιε, καὶ στὴν καρδιά τῆς Ελένης ἔκαιε τὸ θυμίαμα καὶ ἀνάβε ἡ φλόγα τῆς ἀγάπης.

Ὁ Πάνος φοροῦσε τὴ σχολιανὴ του φορεσιά. Ὁλόασπρο πουκάμισο, καινούργιο σαλβάρι ἀπὸ ἀκριβὴ μαύρη τσόχα, καινούργια τουζλοῦκια, καινούργιο χρωματιστὸ ζωνάρι. Λεβεντόπαιδο εἰκοσιπέντε χρόνων, μὲ μάγουλα ροδοκόκκινα, μὲ μαῦρα ἀστραφτερά μάτια, μὲ σγουρὰ μαλλιά.

Τὴν κρυφοκτυποῦσε!

Εκεῖνη χαμήλωσε ντροπαλὰ τὰ μάτια, καὶ στὴ χλωμὴ κέρην ὠμορφιά τῆς, ἀναίτηξε τὸ ροδοχάραγμα τῆς ἀγάπης.

Ἡ λειτουργία ἀπώλυσε.

Ἐσθυσαν τὰ κεριά, μὰ στὴ ψυχὴ τῆς Ελένης εἶχεν ἀνάψει τὸ ἀστέρι τοῦ ἔρωτος.

Ποῖος θὰ μποροῦσε ποτὲ νὰ τὸ σβύσῃ, ποῦ ἦταν τόσον ψηλά;

Δὲν συνέβαινε ὅμως τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τὸν Πάνο.

Ἡ ἀγάπη του ἦτανε ἓνα κεράκι.

Τὸ κεράκι ἔλυωσε!

Ἡ φλόγα ἔσθυσε!

Παντρεύτηκε, πῆρε ἄλλη!

Συνηθεισμένο κακό, γιὰ τῆς ψεύτικες ἀγάπες! τῆς τιποτένιες! τῆς ταπεινές!

Ἡ Ελένη ἔγινε καλογορηά.

Ἐχάρισε τὴ ψυχὴ τῆς σ' Ἐκεῖνον ποῦ μὲ τὴ γέννησί του τὴν ἐδίδαξε τὴν ἀληθινὴ, τὴν ὑπερρήφανη, τὴ μεγάλη ἀγάπη!

Μαυροφορεμένη ἐμπρὸς στὸ εἰκόνισμα τοῦ Χριστοῦ καίει τὴ ψυχὴ τῆς θυμίαμα στὴν ἀγάπη τοῦ Ναζωραίου.

Μὰ ὅταν χτυπάη τὰ μεσάνυχτα τῶν Χριστουγέννων τὸ σημαντρὸ καὶ ἀντιλαλῇ ἡ ἐκκλησία ἀπὸ τῆς μυστικῆς ψαλμοψίδης, χτυπάει κι' ἡ καρδιά τῆς γιὰ μιὰν ἀγάπην ποῦ γεννήθηκε ἓνα ἀλησμόνητο βράδυ καὶ ποῦ θὰ σβύσῃ μαζὺ μὲ τὴ ζωὴ τῆς.

ΚΩΣΤΑΣ ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

Τὰ δύο ἀδελφάκια ἀγκαλιασμένα ἔπεσαν νὰ κοιμηθοῦν.

Ἀπ' τὴν κολῶνα τοῦ κρεβατιοῦ ἡ καλὴ μητέρα τους εἶχε κρεμάσει μὲ μιὰ κορδέλα τὸ ὑπόδημα τοῦ Τάκη.

Εἶνε παραμονὴ Χριστοῦγεννα, καὶ κάθε χρόνο τὸ βράδυ αὐτὸ καθὼς γνωρίζετε ὅλοι, ὁ Χριστός, φορτωμένος μὲ ἀμέτρητα δῶρα θὰ περᾶσῃ ἀπὸ τὴ φτωχότερη καλύβα, ὡς τὸ πειδὸ ψηλὸ πλουσιόσπητο καὶ θ' ἀφήσῃ γιὰ τοὺς μικροὺς του φίλους κι' ἀπὸ ἓνα δῶρο.

Ὅ,τι νὰ φαντασθῆς ἔχει μέσα τὸ κοφινάκι τοῦ Χριστοῦ.

Κοῦκλες, ἀλογάκια, ἀρνάκια, στρατιῶτες, καροτσάκια, σιδηροδρόμους ὡς καὶ ὠτομοπιλ καὶ ἓνα σωρὸ πράγματα ποῦ μετρημὸ δὲν ἔχουν.

Ἡ πειδὸ τελευταία ἐφεύρεσις εἶνε μέσα στὸ κοφινάκι τοῦ Χριστοῦ. Εἶνε ψηλά! μὰ παρακολουθεῖ μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον τὴν πρόοδο τοῦ κόσμου ἐδῶ κίτου.

Λοιπὸν ἡ Λιλίτσα καὶ ὁ Τάκης ἔπεσαν νὰ κοιμηθοῦν! Μὰ τὰ γατάκια τους δὲν εἶχαν ὄρεξι γιὰ ὕπνο. Εἶδαν πῶς ἡ μαμὰ κρέμασε κάτι στὸ κρεβατάκι.

— Α! τὴν κατεργάρα! Τί νᾶνε ἄρα γε αὐτό;

Δὲν χρειάζεται πολὺ συλλογὴ! Πρέπει νὰ δοῦμε! Καὶ τὰ γατάκια ἔκαμαν ἔφοδο!

Ἡ Λιλίτσα ξύπνησε. Βλέπετε πάντοτε τὰ θηλυκὰ εἶναι ξυπνητά.

— Τάκη, ἀκου, ἔρχεται ὁ Χριστός!

Ἀνοιξαν πελώρια τὰ ματάκια τους καὶ πρόσμεναν.

Τι χαρά! αὔριο τὸ πρωὶ θᾶνε γεμάτῳ τὸ ὑπόδημα τοῦ Τάκη.

Κι' ἀλήθεια. Δὲν γελᾶστηκαν. Ὁ Χριστὸς περνώντας ἀπὸ τὴν κάμαρά τους, εἶχε ἀφήσει ὠρατὰ παιγνίδια. Μήπως δὲν ἄκουσαν νομίζετε τὰ παιδιὰ τὴ φασαρία ποῦ ἔκανε ὁ φίλος τους τὸ βράδυ ἐκεῖνο;

ΤΑ ΔΩΡΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἔργον τοῦ T. Halliday

Κ. Σημ.

Ἡ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ

Περὶ τῆς «Κλειοῦς» καὶ πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἔκδοσίν της ἔγραψαν εὐφώνως ὅλοι αἱ ἐργαστῆρες ἐφημερίδες, ἤτοι ἡ «Ἀμάλθεια» ἢ «Ν. Σμύρνη», ἡ «Ἀρμονία», ἡ «Ἡμερησία», ἡ «Πρόοδος», ἡ «Παλιγγενεσία» καὶ ὁ «Οἰκονομικὸς Ἀγγελιοφόρος», ὡς καὶ αἱ πλείσται τῶν Ἀθηνῶν ἢ «Ἀκρόπολις», αἱ «Ἀθῆναι» κλπ.

Δὲν ἔχομεν ἢ νὰ εὐχαριστήσωμεν θερμότερα τὰς εἰρημένους ἐφημερίδας καὶ νὰ ἐκφράσωμεν εἰς αὐτὰς τὸν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν.

Ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μᾶς ἔκαμε τὴν μᾶλλον εὐάρεστον ἐντύπωσιν εἶνε τὸ περὶ τῆς «Κλειοῦς» γραφὲν ὑπὸ τοῦ ἐγκρίτου οἰκονομολογικοῦ φύλλου τῆς πόλεώς μας «Οἰκονομ. Ἀγγελιοφόρος». Καὶ τοῦτο διότι, τὸ ὁμολογοῦμεν οὐδέποτε ἀνεμέναμεν ὅτι φύλλον τοιοῦτον τὸ ὁποῖον εὐθύς ἐξ ἀρχῆς διεκρίθη διὰ τὰ βαθύτατα οἰκονομολογικοπολιτικά του ἄρθρα θὰ ἤξιον νὰ κάμῃ τόσον λόγον διὰ περιοδικὰ φιλολογικά.

Καὶ ἐν τούτοις ὁ «Οἰκονομ. Ἀγγελιοφόρος» κατέδειξεν ὅτι πράγματι γνωρίζει νὰ ἐκτιμᾷ τὰ πράγματα ὑπὸ τὴν ἀληθῆ αὐτῶν ὄψιν καὶ ἐπομένως ὅτι γνωρίζει κάλλιστα τὴν σημασίαν τῆς φιλολογίας διὰ τὴν ὑπόστασιν ἐκάστου ἔθνους.

Τὸ σχετικὸν του ἀρθρίδιον ὡς πολλοῦ λόγου ἄξιον κρίνομεν καλὸν ὅπως χάριν τῶν ἀναγνωστῶν μας παραθέσωμεν ὧδε ἔχον οὕτως:

«Ἀπὸ τῆς πρώτης Δεκεμβρίου κάμνει τὴν ἐμφάνισίν του τὸ περιοδικὸν ἡ «Κλειώ». ἔχομεν πολλοὺς λόγους νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἡ Κλειώ θὰ καταστῇ τὸ ἐντρυφήμα τὸ φιλολογικὸν τῶν Ἑλληνικῶν πληθυσμῶν τῆς Ανατολῆς διδομένου ὄντος ὅτι οἱ συνεργάται αὐτοῦ εἶναι ἐκ τῶν διασημωτέρων ὁμογενῶν λογίων καὶ ποιητῶν.

Καὶ φησὶμεν ἀδιστακτικῶς ὅτι ἡ «Κλειώ» θὰ συντελέσῃ πολὺ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς φιλολογίας ἡμῶν, ἡ ὁποία εἶνε ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ διὰ τὴν ἐθνικὴν μας δρᾶσιν. Ἐθνη τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν φιλολογίαν θεωροῦνται βάρβαρα καὶ ἀνάξια μέλλοντος. Καὶ δὲν πρέπει νὰ λησμονώμεν ὅτι ὅλα τὰ ἔθνη τὰ ὁποῖα ἔδρασαν καὶ ἐδοξάσθησαν καὶ δοξάζονται ἀκόμη διεκρίθησαν εἰς τὸν πολιτισμὸν μὲ τὴν φιλολογίαν των. Τὶ ἄλλο ἢ ἀρχαία Ἑλλὰς ἂν ἦν, ἢ μία φιλολογικὴ παραγωγή θαυμασίου ὕψους καὶ κάλλους!

Ὅθεν συμφέρον ὑλικὸν τοῦ ἔθνους μας εἶνε ἡ ὑποστήριξις τῆς φιλολογίας μας, διότι ἄνευ φιλολογίας δὲν εἶνε δυνατόν νὰ καταστῶμεν ἔθνος ἄξιον τῆς ἀποστολῆς του,

ὥστε περιοδικὰ ὡς ἡ «Κλειώ» ἀνάγκη νὰ ὑποστηρίξῃται.

Αὐτὸ ἀπαιτεῖ τὸ συμφέρον μας τὸ ὑλικόν, αὐτὸ ἀπαιτεῖ τὸ ἐθνικόν μας συμφέρον. Πρέπει νὰ ἐννοήσωμεν κάλλιστα καὶ νὰ προσπαθήσωμεν ὅπως ζητήσωμεν εἰς τὴν φιλολογίαν τὰ θίγηντρα τὰ ἠθικά, τὰ ὁποῖα εὐρίσκουν οἱ πολιτισμένοι λαοί, καὶ μὲ τὰ ὁποῖα ἐνδυναμώνονται διὰ τὴν ἐθνικὴν των δρᾶσιν.

Ἡ «Ἑλληνικὴ Σημαία». — Πρὸ τινῶν ἡμερῶν ἤρχεις νὰ κυκλοφορῇ εἰς φυλλάδια ἐν μοναδικῶν ἐθνικῶν ἀνάγνωσμα «Ἡ Ἑλληνικὴ Σημαία» μὲ εἰκονογραφίας παριστανούσας τὰς ἡρωϊκὰς σκηνὰς τῆς Ἑλλ. Ἐπαναστάσεως, αἰτινες ἐλήφθησαν φωτογραφικῶς ἀπὸ τὰς τοιχογραφίας τῶν ἐν Ἀθῆναις ἀνακτόρων, εἶναι δὲ ὅλαι, ἔργα μεγάλων ζωγράφων.

Εἰς τὸ ἀνάγνωσμα αὐτὸ ἀναπτύσσονται ὑπὸ τοῦ συγγραφέως μὲ τόσην ποιήσιν, πατριωτισμὸν, καὶ ἱστορικὴν ἄμα ἀκρίβειαν, τὰ κατορθώματα τῶν ἡρώων τοῦ 21, ὥστε σπεύδομεν νὰ τὸ συστήσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας νὰ τὸ προμηθευθοῦν, πρὶν ἀκόμη ἐξαντληθῇ.

Ἐκ τοῦ ἀναγνώσματος τούτου παραθέτομεν κατωτέρω ὀλόκληρον τὸν ὕμνον τὸν ὁποῖον ὁ ποιητὴς ἔχει κάμῃ πρὸς τὴν «Ἑλληνικὴν Σημαίαν» ὅστις ὁμολογουμένως εἶναι ἐκ τῶν ὠραιότερων ποῦ ἔχομεν ἀναγνώσῃ μέχρι σήμερον.

Εἶνε ποῦ σὲ χαίδεψε τῆς λευθερίας ἡ αἶρα
Περὶ φανὴν πρώτη φορὰ πάνω 'ς τὴν ἅγια Λαύρα
Εἶσε ποῦ χερί σ' ὕψωσε τρισάγιο, καὶ βροντήσαν
Ὅχι φωνὴς μὰ ἡ τουφεκὲς ὅταν σὲ χαιρετίσαν
Ἡ τουφεκὲς παλληκαριῶν ποῦ ἐμπρὸς σου ἀντρωιωμένα
Γονάτισαν κι' ὠρκίσθησαν νὰ πέσουνε γιὰ Σένα
Εἶνε ποῦ σὲ κύτταξαν μάνες ποῦ 'στῶνα χερί
Βαστοῦσαν βυζανιάρικα καὶ 'ς τᾶλλο τὸ μαχαίρι
Εἶσε ποῦ ὅταν σ' ἀντίκρουσαν οἱ γέροισι ξανανοιῶσαν
Καὶ μ' ἄρματα τῆ μέση τους τὴ κουρασμένη ζῶσαν
Εἶσε ποῖα ἀνθρώπινη φωνὴ μπορεῖ νὰ ἱστορίσῃ
Τὴ δόξα τῆ περφάνια σου καὶ νὰ τὴν τραγουδίσῃ;

Εἶσε δὲν εἶσε ἀπὸ πανιοῦ λωρίδα καμωμένη
Εἶσε εἶσε ἀπ' αἶμα ἀπὸ καπνοὺς κι' ἀπὸ φωτιά βγαλμένη
Εἶσε πετοῦσες σὰν ἀητὲς πάνω ἀπ' ἡρώων κεφάλια
Ἐσπρόβαλες σὲ πέλαγί σὲ κάμπους σ' ἀκρογᾶλια
Πάνω σ' ἀτέλειωτους σωροὺς κυμάτισες νεκρῶνε
Καὶ πάντῃ δρόμο σ' ἀνοιγν' ἐστὶ πλῆθη τῶν ἐχθρῶνε
Τὰ χερί ποῦ σὲ βάσταγαν τ' ἀνδρειωμένα χερί
Γιὰ νὰ σὲ στήσουν σὲ κορφῆς σ' ἀπάτητα λημέρια
Γιὰ νὰ σὲ δοῦν πολὺ ψηλά, ψηλά ἀπ' τῆς γῆς τὸ χῶμα
Τόσο ψηλά! ποῦ τοῦρανοῦ ἐπῆρες πειὰ τὸ χρῶμα.

Αναδημοσιεύσεις.— Μετὰ χαρᾶς βλέπομεν ὅτι μεγάλως ἐκτιμᾶται ἡ φιλολογικὴ ὕλη τῆς «Κλειοῦς» ὑπὸ τοῦ καθ' ἡμᾶς δημοσίου. Οὕτω ἡ «Ἡμερησία» ἀναγνωρίζουσα τὴν ἀξίαν τῶν φιλολογικῶν ἀρθρῶν κλπ. τοῦ περιοδικοῦ μας, ἀνεδημοσίευσεν ἤδη τὸ «Δυστυχισμένη λεπρὰ» τοῦ πολυτίμου καὶ ἀκαμάτου συνεργάτου μας κ. Σκεύου Ζερβοῦ, Ἰατροῦ, ὡς καὶ τὸ ὄραϊον ποίημα ἡ «Σμύρνη» τοῦ κ. Ι. Πολέμη.

Βρόντας ὁ Μπουρνοβαλῆς.— Παρελάβομεν τὸ διήγημα τοῦτο τοῦ συνεργάτου μας κ. Χρ. Βασιλακάκη ἐκ τοῦ Ἡμερολογίου τοῦ Σκόκου ὡς λίαν ἐνδιαφέρον τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας καὶ τὴν πόλιν μας ἰδιαίτερος.

Πένθος.— Τὴν παρελθοῦσαν ἐβδομάδα ἀπεβίωσεν εἰς Κορδελιὸν ὁ Κωνστ. Θάλης, ἀρχαῖος δικηγόρος τῆς πόλεως μας καὶ πατὴρ τοῦ συνεργάτου μας καὶ γνωστοῦ δικηγόρου κ. Ορ. Θάλη, ὡς καὶ τοῦ ἱατροῦ κ. Πυλ. Θάλη καὶ τοῦ ἐν Πάτραις ὀδοντοῖατροῦ κ. Αλεξ. Θάλη. Ὁ μακροχρόνιος φίλος στενὸς τοῦ ἐθνικοῦ ποιητοῦ Αχ. Παράσχου ἡσυχολεῖτα κατὰ τὴν νεότητά του καὶ μετὰ τὴν φιλολογίαν, ἦτο δὲ τετιμημένος ὑπὸ τοῦ ἀργυροῦ Σταυροῦ διὰ τὰς ὑπηρεσίας ἃς προσέφερον εἰς τὴν ἑλλην. Κυβέρνησιν ὡς ἀνακριτῆς.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΜΑΣ :

Ἡ μάγισσα, εἰκὼν ἀνατολικῆς ὑποθέσεως τοῦ διασήμου Ἀγγλοῦ Ζωγράφου J. W. Waterhouse, ἐκτεθειμένη εἰς τὴν Βασιλικὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Λονδίνου.— Ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης Σμύρνης, ἐκ πιστοτάτης φωτογραφίας.— Ἡ Α. Σ. ὁ μητροπολίτης Εφέσου, ἐκ τελευταίας του φωτογραφίας.— Ὁ μέγας ἀνὴρ τῆς Ρωσίας Τολστόη, ἐκ τῆς νεωστὶ φωτογραφίας του κατὰ τὸν ἑορτασμόν τοῦ Ἰωβηλαίου του.— Τὰ δῶρα τοῦ Χριστοῦ, χαριτωμένη εἰκὼν τοῦ θαυμασίου ἄγγλου ζωγράφου T. Halliday.

Ο ΒΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΜΑΣ

Παρατείνομεν τὸν Ἀον Διαγωνισμόν μας διηγήματος μέχρι τῆς 31 Ἰανουαρίου 1909 τὸν ὅποιον προεκηρύξαμεν διὰ τοῦ προηγουμένου φυλλαδίου μας διὰ τὴν 15 τρέχοντος. Τὰ καθέκαστα ἐλλεῖπει χώρου εἰς τὸ προσεχὲς φυλλάδιον.

Κον Κ. Α. Μ. Ενταῦθα. Ελήφθη ποίημά σας καὶ εὐχαριστοῦμεν. Προσεγῶς θὰ δημοσιευθῇ.— Κον. Α. Β. Ενταῦθα. Ομοῦ μετὰ τὴν ἐπιστολήν σας, ἐλάβομεν καὶ τὸ ποίημά σας ὅπερ ὑπεβλήθη εἰς τὴν ἐπιτροπὴν πρὸς ἔγκρισιν. Αναμένομεν καὶ τὸ διήγημά σας.— Δδα Ζ. Α. Περαιά. Ἡ μετάφρασίς σας εὕρεται ἤδη εἰς χεῖρας τῆς ἐπιτροπῆς, θέλομεν σᾶς γνωστοποιήσῃ τὸ ἀποτέλεσμα.— Δίδα Μ. Σ. Περαιά. Ελήφθη τὸ ποίημά σας «Ὁρα Προσευχῆς» καὶ εὐχαριστοῦμεν.— Κον Α. Α. Γ. Κιραγατάτσιον

Δὲν δυνάμεθα δυστυχῶς νὰ δημοσιεύσωμεν τὸ ποίημά σας διότι ἀποφεύγομεν πᾶν ἀναφερόμενον εἰς τὴν πολιτικὴν.— Κον. Σ. Σ. Β. Εἰς Μαγνησίαν. Ελάβομεν ποίημα συνδρομῆς τοῦ Α. Π. Ἰδέα καλὴ, ἀλλὰ στίχοι ἄξεστοι. Δὲν κρίνεται καλὸν πρὸς δημοσίευσιν. Προσπαθήσατε νὰ στείλῃ τι καλλίτερον.— Κον Α. Α. Εἰς Δευζιλή, τῆς «Αωνόμου» τὸ ὀκτάστιχον ἐδημοσιεύθη πρὸ καιροῦ εἰς ἄλλο περιοδικὸν καὶ εἶνε μετάφρασις ποιήματος τοῦ Α. Munch. Δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ δημοσιεύσωμεν ὡς καὶ τὴν ἀπάντησιν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.— Τὰ Χριστούγεννα τῶν φτωχῶν, Γεωργ. Θ. Σημηριώτη.— Ἡ Δάφνη, Καίτης Σμιτοπούλου.— Τρελλή, Στελ. Σπεράντσα.— Ὁ πόθος μου, Μαρίνου Κουτούβαλη.— Ἡ Αθρότης ἐκ τῆς πραγματικότητος (συνέχεια), Στεφάνου Ξένου.— Ἡ Εὐτυχία, Σπ. Σημηριώτη.— Ἡ Δύο Ἀδελφαίς, — Λιλέττα, Ενσταντανέ.— Γιατὶ Πενοῦμε!... Τάκη Σίμου.— Τὰ ἐν Σμύρνη Ἑλληνικὰ Σχολεῖα, Σίμ. Δ. Κατακουζηνοῦ.— Ὁ Ψαρᾶς (Γκαῖτε), μετάφρ. Πέτρου Ραῆση.— Ὁ Βρόντας ὁ Μπουρνοβαλῆς, Χρήστου Βασιλακάκη.— Ὁ Τολστόη, Στίλπ. Πιττακῆ.— Ἡ ἐν Παρισίοις μητρόπολις τῆς Παναγίας, Δ. Α.— Τὸ Σήμαντρο τῆς Ἀγάτης, Κ. Σημηριώτη.— Εὐτράπελα, - Γνώμαι - Ποικίλα. - Μικρὰ Ἀλληλογραφία.— ΕΙΚΟΝΕΣ: Ἡ Μάγισσα, Ὁ Μητροπολίτης Σμύρνης, Ὁ Μητροπολίτης Εφέσου, Ὁ Τολστόη, Τὰ Δῶρα τοῦ Χριστοῦ.

Ἐκδίδεται καὶ Διευθυνταί: Γ. Λαζίδης, Τάκης Σίμος, Ι. Τσουκαρίδης.
Διεύθυνσις: Τυπογραφεῖον ἡ «Μέλισσα», Δίοδος Παναγίου Τάφου, κάτωθεν τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν.— ΣΜΥΡΝΗ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Η "ΜΕΛΙΣΣΑ,,

ΓΕΩΡΓ. ΛΑΞΙΔΟΥ

ΚΑΙ

ΙΩΑΝΝ. ΤΣΟΥΚΑΡΙΔΟΥ

ΔΙΟΔΟΣ ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ

Κάτωθεν τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν

ΣΜΥΡΝΗ

Ἐν αὐτῷ ἐκτελοῦνται παντὸς εἴδους τυπογραφικαὶ ἐργασίαι, μετὰ
μεγίστης ταχύτητος καὶ φιλοκαλίας.

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ

ΦΑΚΕΛΛΩΝ, ΕΠΙΣΤΟΛΟΚΕΦΑΛΙΔΩΝ, ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

ΚΑΤΑΣΤΙΧΩΝ, ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΩΝ,

ΑΓΓΕΛΗΡΙΩΝ ΓΑΜΩΝ, ΚΗΔΕΙΩΝ ΚΑΙ ΒΑΠΤΙΣΕΩΝ

ΔΙΠΛΟΥΤΥΠΩΝ, ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

ΤΑ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΡΙΑ

Ἐκτυποῦνται στιγμιαίως καὶ Καλλιτεχνικώτατα

ΤΙΜΑΙ ΣΥΓΚΑΤΑΒΑΤΙΚΑΙ